Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 10 декабрь 1974 йил, сешанба № 287 (16.067). ◆ Баҳоси 2 тийин.

Суратда: «Союз-16» кемасидаги иш программасини муваффақиятли тугатган космонавтлар А. В. Филипченко ва Н. Н. Рукавишников яна она Ер бағрида.

ТАСС—УзТАГ телефотоси.

ЧОРВАДОРЛАР БУРЧИ

Чорвадорлар энг масъулиятли даврга кирдилар, чорва қишлови бошланди. Ерга қор тушди, сув музлади, яйловларда изғирин шамол турди. Йўлларда транспорт қатнови қийинлашди. Қўй-қўзилар, сигир-бузоқлар иссиқ биноларга олиниб, қўлда боқила бошланди. Фермалар, отарларда иш анча мураккаблашди. Бунинг устига ҳамма жойда, айниқса шимолий областларнинг чорва яйловларида совуқ кучайяпти, бу қўшимча меҳнат сарфлашни тақозо этмоқда.

Лекин бу чорвачиликда янгилик эмас, ҳар йили такрорланиб турадиган воқеадир. Бу йил чорва қишлови одатдагидан анча кеч бошланди. Чорвадорларимиз бундан оқилона фойдаландилар. Ҳамма жойда қишловга пухта тараддуд кўрилди. Бинолар вақтида ремонт қилинди, янгилари қурилди, усти ёпиқ, атрофи ўралган бостирмалар кўпайтирилди, йўл-кўприклар тузатилди, суғориш шохобчалари тартибга келтирилди. Энг муҳими — ёз ойлари кам ёғин, қурғоқ келишига қарамай планда кўзда тутилганидан кўпроқ ем-хашак жамғарилиб, фермалар, отарлар ёнига келтирилиб, майдалаб қўйилди, ундан режалик фойдаланишни уюштириш учун масъул кишилар ажратилди.

Нурота районидаги «Ғозғон», Ленин номли, Пахтачи районидаги «Ленинчи чорвадор» совхозларида қишлов даври учун ҳар бош қўй-қўзи ҳисобига икки-икки ярим центнер тўйимли хашак етарли миқдорда концентрат ажратилди, ҳар эҳтимолга қарши озуқа эҳтиёт фонди ажратилди. Урта ва ўртадан паст семизликдаги қўйлар, қорамоллар қўшимча озуқалар билан боқилди ва яхши семиртирилиб қишловга олиб кирилди. Бу хўжаликларда кузги урчитиш мавсуми зоотехника қоидалари асосида ўтказилди, бўғоз совлиқлар парвариши учун махсус озуқа рациони тузилди.

Қоракўлчиликка ихтисослаштирилган Конимех районининг чорвадорлари ўтган йилларнинг тажрибасига таянган ҳолда жамғарилган ем-хашакни қишнинг узоқ ва қаттиқ келишини назарда тутган ҳолда чорва молларга тақсимлаб чиқди, ҳар килограмм озуқа сарфи устидан қаттиқ назорат ўрнатди. Қора совуқ бошланиши билан район активлари, барча мутахассислар, пенсиядаги чўпонлар, молбоқарлар, туякашлар, яйлов баҳодирларига ёрдам бериш учун фермалар ва отарларга жўнаб кетди.

Калинин районидаги Охунбобоев номли колхоз правленияси ва партия ташкилоти қишловни бехатар ўтказиш, маҳсулот етиштиришни кўпайтиришга қаратилган қўшимча тадбирлар белгилади. Хўжаликда дағал хашак, беда пичани тайёрлаш, силос, сенаж бостириш, концентрат ва омухта озуқа жамғариш планлари ошириб бажарилди, сигирхона ва бузоқхоналар қиш фаслига мослаб қўйилди, бўрдоқичилик пунктига эътибор кучайтирилди. Қишлов бошланиши билан сут-товар фермаси, бўрдоқичилик пункти ходимларининг масъулияти янада оширилди, айни кезда активлардан иборат кўмакчи группалар ташкил қилиниб, қишлов жойларига юборилди.

Чорвачиликни ривожлантириш, қишловни бечиқим ўтказиш, маҳсулот етиштиришни камайтириб юбормаслик, аксинча, кўпайтириш ҳақида ғамхўрлик қилиш—бутун жамоатчиликнинг ишидир. Шундай экан, ҳамма чорва қишловини муваффақиятли ўтказишда фаол иштирок этиши керак. Бу борада юқорида номлари тилга олинган хўжаликларнинг тажрибасидан ўрнак олса арзийди.

Лекин қишнинг дастлабки кунлари якуни айрим хўжаликларда қишловга яхши тайёргарлик билан келинмаганини кўрсатди. Ҳамон иссиқ бинолар етишмаяпти, майдаланган омухта озуқалар вақтида чорва молларига етказиб берилмаяпти, суғоришда узилишга йўл қўйилмоқда. Чорвадорлар қишлов даврида меҳнат унумдорлигини ошириш учун жуда катта резервларга эга. Афсуски, фермалар ва отарлардаги ишларни механизациялаш, мавжуд механизмлар қувватидан фойдаланиш кўнгилдагидек ташкил этилмаяпти.

Қишлов даврида фермалар ва отарларда меҳнатни уюштириш ва иш ҳақи тўлашни тўғри ташкил этиш, чорвадорларнинг оила аъзолари ҳақида ғамхўрликни кучайтириш муҳим масаладир. Чўпончилик, молбоқар, сигир соғувчи, бузоқбоқар, тележкачи ва бошқа ишлар билан банд бўлган кишиларнинг уй-рўзғордан кўнгли нечоғли тўқ, кайфияти яхши бўлса, иш унуми шунча юқори бўлади. Бироқ қишловнинг дастлабки кунларида чорвадорларга савдо, медицина, маданий-маиший хизмат кўрсатишда айрим нуқсонларга йўл қўйилди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев қўйчилик ҳамон ибтидоий усулда ривожлантирилаётгани, оқибатда қиш қаттиқ ва совуқ келган пайтларда қўйларнинг бир қисми чиқимга чиқаётганини қаттиқ танқид қилган эди. Шундан кейин бу борада жуда катта ишлар олиб борилди, колхозлар ва совхозлар, давлат хўжаликларида кўплаб иссиқ қўйхоналар қурилди, суғориш шохобчалари тартибга келтирилди, қўйчиликнинг озуқа базаси мустаҳкамланди. Бу муҳим ишни қизғин давом эттириб, янада кучайтиришимиз керак. Бу йилги об-ҳаво шароитида, айниқса ҳаво қаттиқ совуқ келган кунларда бирор бош қўй-қўзи, сигир-бузоқ, йилқи-қулун, парранда очиқ жойда қолмаслиги, фақат мослаштирилган иссиқ биноларда асралиши шарт. Бунинг учун хўжалик раҳбарлари шахсан жавобгардирлар.

Мутахассисларнинг ўрни қишлов жойларида бўлиши керак. Улар ҳар бош чорва молининг аҳволини кўздан кечириб туриши, шароитга мослаштирилган озуқа рациони тузиши, ем-хашакнинг сарфланиши устидан назорат олиб бориши, энг муҳими — чиқимнинг олдини олишда бош-қош бўлиши керак, қиш фасли сигирларнинг сутини кўпайтиришда муҳим босқич бўлиши лозим. Бунда ҳам мутахассислар ташкилотчилик ролини ўйнашлари лозим.

Партия ташкилотлари олдида жуда муҳим вазифалар турибди. Улар коммунистларнинг чорва қишловидаги авангардлик ролини таъминлашлари, энг муҳим участка — отарларда чўпон-чўлиқлар, сут-товар ва бошқа фермаларда барча ходимларнинг масъулиятини оширишлари лозим. Қишловни соз ўтказиш учун чорвадорлар ўртасида социалистик мусобақани кучайтириш айниқса муҳимдир. Мусобақа мунтазам якунланиб борилиши, маҳсулотни кўпайтираётган, чиқимга йўл қўймаётган, урғочи чорва молларни айниқса меҳр билан парваришлаётган кишилар рағбатлантирилиши керак.

Қиш давомида чорвадорларга савдо, медицина, маданий-маиший хизмат кўрсатиш чорвачилик ва маҳсулот етиштиришнинг тақдири ҳал қилинадиган қишлов жойларига кўчирилиши лозим.

Чорвадорларимиз муҳим синов даврига кирдилар. Бу йилги қишловни ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан бечиқим ўтказиш тўққизинчи беш йилликнинг охирги йилини катта меҳнат зафарлари билан якунлашнинг муҳим шартидир. Бизнинг чорвадорларимиз партия ташкилотлари раҳбарлигида бу синовдан ҳам муваффақиятли ўтадилар, чорвадорлик номини яна бир карра шарафлайдилар.

ТАСС АХБОРОТИ

«СОЮЗ—16»: ПАРВОЗ ТАМОМ БЎЛДИ

Космонавтлар Анатолий Васильевич Филипченко ва Николай Николаевич Рукавишников ўртоқлар «Союз-16» кемасидаги иш программаси муваффақиятли тамом бўлгандан кейин 1974 йил 8 декабрь куни Ерга қайтиб тушдилар.

Москва вақти билан соат 11 дан 04 минут ўтганда «Союз-16» космик кемасининг тушириладиган аппарати Совет Иттифоқи территориясида Жезқазғон шаҳридан 300 километр шимолда ерга юмшоқ қўнди. Космонавтлар Ерга қўнгандан кейин ўзларини яхши ҳис этмоқдалар.

Олти суткалик орбитал парвоз давомида «Союз» ва «Аполлон» космик кемаларини туташтиришга доир 1975 йилда ўтказиладиган Совет—Америка эксперименти талабларига мувофиқ модернизация қилинган янги туташиш агрегати ва унинг автоматикаси, мўлжал олдириш системалари, ҳаракатни ва ҳаёт қобилиятини бошқаришнинг планлаштирилган синовлари ўтказилди. «Союз-16» кемасини маневр қилдириш, мўлжал олдириш ва стабиллаш ишларини бажариш вақтида экипажнинг биргаликда ўтказиладиган парвоз вазифалари билан бир хил вазифаларни ҳал этишдаги ҳаракатлари ва иш режимлари пухта синаб кўрилди.

Белгиланган программага мувофиқ космонавтлар А. В. Филипченко билан Н. Н. Рукавишников илмий ва илмий-техникавий тадқиқотларни бажардилар, халқ хўжалиги манфаатлари йўлида Совет Иттифоқи территориясининг турли участкаларини фотосуратга олдилар.

Бўлажак космик эксперимент шароитларига максимал даражада яқинлаштирилган шароитларда ўтказилган парвознинг ҳамма босқичларида «Союз-16» кемасининг системалари ва унинг ичига ўрнатилган аппаратлар нормал ишлади.

Парвоз давомида олинган илмий экспериментларнинг натижалари ишлаб чиқилмоқда ва ўрганилмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАРИДА

Республиканинг 1975 йилги халқ хўжалиги плани ва бюджети яқинда Ўзбекистон ССР Олий Советида муҳокама қилиниши муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Ўзбекистон ССРнинг 1975 йилги халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планини ва 1975 йилги давлат бюджетини дастлабки тартибда қараб чиқишни ва шу масала юзасидан ўз хулосаларини республика Олий Советига тақдим этишни республика давлат ҳокимияти олий органининг доимий комиссияларига топширди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети план-бюджет комиссияси, тармоқ комиссиялари ва ёшлар иши билан шуғулланувчи комиссия вакилларининг Тошкентда бўлиб ўтган қўшма мажлиси мана шу иш бошланишига бағишланди. Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1975 йилги давлат плани тўғрисида республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, Госплан раиси Қ. А. Аҳмедов доклад қилди. Мажлисда, шунингдек республиканинг 1975 йилги давлат бюджети тўғрисида Ўзбекистон ССР молия министри В. М. Муродхўжаевнинг ҳам доклади тингланди.

План-бюджет комиссиясининг раиси Х. Умаров Ўзбекистон ССРнинг 1975 йилги халқ хўжалиги плани ва давлат бюджети лойиҳаларини доимий комиссияларда қараб чиқиш тартиби тўғрисида ахборот берди.

Республика ҳукумати тақдим этган материалларни дастлабки тартибда ўрганиб чиқиш учун ўн тўртта қўшма тайёргарлик комиссиялари тузди.

Депутатлар министрликларнинг, идораларнинг вакиллари, халқ хўжалиги мутахассислари, олимлар билан биргаликда бир неча кун давомида халқ хўжалигини ривожлантириш 1975 йилги плани ва давлат бюджетининг тегишли қисмларини қараб чиқадилар. Уларнинг таклифлари саккизинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Совети саккизинчи сессиясида комиссияларнинг қўшимча доклад ва хулосалар учун асос қилиб олинади.

Тайёргарлик комиссияларининг ташкилий мажлиси бўлиб ўтди, уларнинг иш планлари белгиланди.

План-бюджет ва тармоқ комиссияларининг мажлисида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов қатнашди.

(ЎзТАГ).

МУСОБАҚА ПЕШҚАДАМЛАРИ

ВАҚТДАН ЎЗАЁТГАНЛАР

«Биз 1975 йил ҳисобига меҳнат қилмоқдамиз!». Янгийўл ремонт заводига кираверишингизда икки ойдан бери осиғлиқ турган бу шиор дарҳол эътиборингизни жалб этади. Ҳа, корхона коллективининг ўз меҳнат календари бор. Ундаги кунлар, ойлар ҳамиша оддий календарлардагидан илгарироқ юради.

Заводнинг таржимаи ҳоли шу беш йиллигимиздан бошланади. 1972 йилда собиқ устахона асосида ташкил топган бу корхона қуввати қисқа вақт ичида қарийб икки баравар ошди. Ремонтчилар беш йилликнинг уч йилу ўн ойи ичида қишлоқ меҳнаткашларига 7,5 миллион сўмлик қайтадан тикланган, худди яп-янгидек автомобиль двигателлари, насослар, электр жиҳозлари ва бошқа қисмлар етказиб бердилар. Бу, тўрт йиллик планда белгиланганидан салкам 700 минг сўмлик кўп, демак.

— Бу ижодкорона меҳнат самараси, — дейди завод партия ташкилотининг секретари Абдуманноп Абдукаримов, — завод ташкил этилгандан сўнг ишлаб чиқариш майдони кенгайгани ҳам, ишчилар сони кўпайгани ҳам йўқ. Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми асосан меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига кўпаймоқда.

Ҳамроҳимиз ўз фикрини исботлаш учун бизни қисмларни қайтадан тиклаш цехига бошлади. Цехнинг пахта териш машиналари шпинделлари шчёткаларини тиклаш участкаси коллективи 1978 йилнинг сўнгги ойлари ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаряпти. Авваллари бу ерда технологик жараёнлар асосан қўл кучи ёрдамида бажариларди. Рационализаторлик таклифлари билан участкада янги дастгоҳ ва ускуналар ўрнатилди. Натижада меҳнат унумдорлиги кескин ошиб, планлар 160 — 170 процент қилиб бажарила бошланди.

Участканинг илғор ишчиси, слесарь Мусаввар Каримхўжаеванинг дастгоҳда ишлашини кузатсангиз завқингиз келади. Унинг чаққон ва аниқ ҳаракатлари ўз касбининг устаси эканлигидан далолат бериб турибди. Бу ишчи корхонада биринчи бўлиб бир беш йилликда икки беш йиллик шахсий планини бажариш ташаббусига қўшилди. Мусаввар ваъдасига вафо қилмоқда. Ҳозир унинг меҳнат календарида — 1979 йил.

Бу ташаббус завод ремонтчилари ўртасида кенг қулоч ёзган. Беш йилликни муддатидан илгари бажариш учун курашаётганларнинг биринчи сафида коммунистлар боряпти, КПСС аъзолари — гидроагрегатларни ремонт қилиш цехининг токари Шокарим Тожибоев, автомобиль двигателларини тиклаш цехининг слесари Илья Лукашенколар ҳам шахсий беш йиллик планларини аллақачон бажариб қўйганлар. Уларнинг сафи кун сайин кенгайиб бормоқда.

— КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев ўнинчи беш йиллик сифат ва самарадорлик беш йиллиги бўлади, деб таъкидлади, — дейди корхона директори Юрий Павлович Боголюбов. — Биз ҳозирдан ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, маҳсулот сифатини кескин яхшилаш учун қатъий кураш бошладик.

Заводда иш жараёнларини тўла механизациялаш, илғор технологияни ишлаб чиқаришга кенг жорий қилиш мақсадида бу йил конструкторлик бюроси ташкил этилди. Конструкторлар яратган ва корхонанинг ўзида тайёрланган дастлабки дастгоҳ ҳамда мосламалар цехларга ўрнатила бошланди. Бу, ремонт ишлари суръати ва сифатини кескин ошириш имконини беряпти. Лойиҳачи инженер ва техниклар эса ишлаб чиқаришни илмий асосда ташкил этиш учун тинимсиз изланишни давом эттирмоқдалар.

Ремонтлар учун сифат—асосий мезон. Корхонада ҳозир саратовликлар усули асосида аълс сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш учун кураш кетяпти. Бу усулнинг қўлланиши ҳар бир ишчининг маҳсулот сифати учун масъулиятини оширди. Ой давомида бракка мутлақо йўл қўймаган ремонтчилар устама мукофот оладилар. Завод маъмурияти қўли гул тажрибали ва малакали ишчиларга шахсий тамға топширишга тайёргарлик кўряпти.

Вақтдан ўзишга одатланиб қолган завод коллективи доимо янги уфқларни кўзлайди. Улар беш йилликнинг белгиловчи йили учун қабул қилган муқобил планларида топшириқни 27 декабргача бажаришни режалаган эдилар. Ремонтчиларнинг бу маррадан илгарилаб кетишлари аниқ бўлиб қолди. Коллектив ўн ойлик планга қўшимча равишда 110 минг сўмлик маҳсулот реализация қилди. Шунинг учун улар ўз мажбуриятларини қайта кўриб чиқиб, белгиловчи йил планини муддатидан икки ҳафта илгари бажаришга, планга қўшимча равишда 150 минг сўмлик маҳсулот реализация қилишга сўз бердилар.

Заводдан колхоз ва совхозларга жўнатилаётган, кузовларидаги бўёқ ҳали энқиб турган турли қисмлар ортилган автомашиналарнинг кети узилмайди. Келгуси йил мўл ҳосилига пойдевор яратаётган қишлоқ меҳнаткашлари бу двигателлар, насослар, электр жиҳозлари, плугларга ва бошқа эҳтиёт қисмларга мунтазир. Буни дилдан ҳис этаётган завод ремонтчилари вақтнинг «олтин қапгири»ни тобора илдамлатяптилар.

Э. ЭРНАЗАРОВ,

Янгийўл райони.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши амалда

ҲАМКОРЛИК КУЧАЙМОҚДА

3 декабрдан 9 декабргача Тошкентда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши ёқилғи-энергетика баланси доимий иш группасининг XVIII мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисда Болгария Халқ Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Куба Республикаси, Монголия Халқ Республикаси, Польша Халқ Республикаси, Руминия Социалистик Республикаси, Совет Иттифоқи ва Чехословакия Социалистик Республикаси делегациялари, шунингдек Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши секретариатининг ходимлари қатнашдилар.

9 декабрда мажлис қатнашчилари протокол имзоладилар. Унда айтиладики, доимий ишчи группа Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг ёқилғи-энергетика хўжалиги соҳасидаги комплекс программасининг аҳволини ва шу программа қандай бажарилаётганлигини таҳлил қилиб чиқди. Биргалашиб сарфланаётган ана шу куч-ғайратлар самарадорлигини ошириш юзасидан таклифлар ишлаб чиқилди.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг халқ хўжалигида энергия истеъмоли даражасини пасайтириш имкониятларини ва кўп энергия истеъмол этувчи корхоналарни рационал жойлаштиришни назарда тутган ҳолда 1990 йилгача бўлган даврда ёқилғи ва энергияга бўлган эҳтиёжларининг прогнози муҳокама қилинди. Шу масала юзасидан тегишли тавсиялар қабул қилинди. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар коммунал-маиший хўжалигида ёқилғидан, электр энергияси ва иссиқлик энергиясидан рационал фойдаланиш соҳасида орттирилган тажриба алмашиш программаси ҳам кўриб чиқилди. Корхоналар, тармоқлар, ва мамлакатлар планлаштириш ва бошқариш системаларини жорий этиш масалалари ва бошқа проблемалар ҳам кўриб чиқилди.

Бу масалаларни Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг электр энергияси, кўмир саноати, нефть ва газ саноати, геология доимий комиссияларида ҳамда атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш комиссиясида айтилган таклифлардан фойдаланган ҳолда иш группасининг навбатдаги мажлисида кўриб чиқишни давом эттиришга қарор қилинди.

Мажлис қатнашчилари Ўзбекистоннинг ёқилғи ва энергетика саноати корхоналарида бўлдилар, Бухоро билан Самарқандга сафар қилдилар, республика пойтахтининг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар. (УзТАГ).

СССР—ФРАНЦИЯ:

КЕНГ ИСТИҚБОЛЛАР

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Францияга қилган ва унинг президент В. Жискар д' Эстэн билан олиб борган музокараларини, визит чоғида имзоланган Совет—Франция ҳужжатларини жаҳон матбуоти қизғин шарҳламоқда.

Рамбуйедаги учрашув, деб таъкидлайди чет эл газеталарининг етакчи обзорчилари, СССР билан Франция ўртасида келишувчилик ва ҳамкорлик сиёсати изчиллигини тасдиқлади, икки мамлакат ўртасидаги муносабатларга янги туртки берди ҳамда Европа ва бутун дунёдаги вазиятга ижобий таъсир кўрсатади.

Франс Пресс агентлигининг дипломатия обзорчиси Рамбуйедаги музокараларнинг муваффақиятли чиқишида Л. И. Брежнев катта роль ўйнаганлигини таъкидламоқда.

Кўпгина мамлакатларнинг газеталари юксак доирадаги Совет — Франция учрашувининг якунлари самарали бўлганлигини қайд этмоқда.

«Рамбуйедаги музокараларнинг натижалари Владивосток районидаги учрашувнинг натижалари сингари, — деб таъкидлайди Болгариянинг «Работническо дело» газетаси, — КПСС XXIV съезди қабул қилган ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, Совет ҳукумати ва замонамизнинг тинчлик учун шонли курашчиси шахсан Леонид Ильич Брежнев изчиллик билан амалга ошираётган Тинчлик программасининг тўғрилиги ва ҳаётийлигининг янги ёрқин далили бўлди. КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг Францияга қилган сафари ўз натижалари жиҳатидан энг самарали сафарлардан бири бўлди».

Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг органи «Нойес Дойчланд» газетаси: «Совет—Франция юксак доирадаги учрашуви Европа хавфсизлиги иши учун муваффақиятли бўлди», — деб ёзади. (ТАСС).

УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Республиканинг меҳнатда жуда катта муваффақиятларга эришган илғор бинокорлари, жамоат тартибини сақлаш ходимлари, маданият арбоблари 9 декабрь куни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумига келдилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Н. М. Матчонов тантанали вазиятда уларга юксак мукофотлар — Ўзбекистон ССРнинг фахрий унвонларини бериш тўғрисидаги гувоҳномаларни, республика Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқларини топшириб, мукофотланганларни самимий қутлади, уларга меҳнатда янгидан-янги муваффақиятлар тилади. (УзТАГ).

Деҳқон бўлсанг шудгор қил!

Республика областларида 1975 йил ҳосили учун шудгорнинг бориши тўғрисида шу йил 9 декабрга бўлган маълумот

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — шудгор қилинган майдон (минг гектар ҳисобида), учинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида

ХОРАЗМ	15,1	151,0
АНДИЖОН	194,2	111,0
ТОШКЕНТ	218,4	100,2
Сирдарё	157,5	96,6
Жиззах	137,2	94,6
Самарқанд	208,1	90,5
Наманган	119,2	85,8
Қашқадарё	126,8	77,3
ҚҚ АССР	40,2	71,8
Бухоро	120,0	64,5
Фарғона	83,8	59,0
Сурхондарё	73,0	49,0
Республика бўйича:	1493,5	84,0

МУҲИМ ТАРИХИЙ ҲУЖЖАТЛАР ТЎПЛАМИ

Сиёсий адабиёт нашриёти шу йил 23-24 ноябрда Владивостокда бўлиб ўтган Совет—Америка учрашувлари ҳужжатлари ва материаллари тўпламини нашр этди.

Тўпламда КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Москвадан Владивостокка жўнаб кетганлиги тўғрисидаги, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Хабаровскка келиши ва у ерда бўлиши тўғрисидаги ҳамда Владивостокка келиши тўғрисидаги хабарлар бор. АҚШ Президенти Ж. Форднинг Владивостокка келиши ҳақидаги, Л. И. Брежневнинг АҚШ Президенти Ж. Форд билан олиб борган музокаралари ва уларнинг якунловчи ҳужжатни имзолаганликлари тўғрисидаги хабарлар эълон қилинган.

Китобчада Совет—Америка қўшма ахбороти ва Совет—Америка қўшма баёноти текстлари, Л. И. Брежнев билан Ж. Форднинг Владивосток шаҳри бўйлаб қилган сафари ҳақидаги, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг АҚШ Президенти шарафига берган зиёфати тўғрисидаги хабарлар киритилган. Ана шу зиёфатда Л. И. Брежнев билан Ж. Форд сўзлаган нутқларнинг тексти, Ж. Форд ва Л. И. Брежневнинг Владивостокдан жўнаб кетганлиги тўғрисидаги хабарлар эълон қилинган.

Тўпламда, шунингдек «КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг АҚШ Президенти Ж. Форд билан учрашувларининг якунлари тўғрисида» КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг қарори ҳам босиб чиқарилган. Тўплам шу қарордан олинган сатрлар билан бошланади. «Совет халқи, — дейилади мазкур қарорда, — партиянинг ленинча ташқи сиёсатини якдиллик билан қўллаб-қувватлаб, Владивосток районида бўлиб ўтган учрашувни КПСС XXIV съезди белгилаб берган Тинчлик программасини амалга ошириш йўлида қўйилган катта қадам деб ҳисоблайди. Совет халқи музокараларнинг якунларига ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг бу ишга қўшган ҳиссасига юксак баҳо беради».

(ТАСС).

СССР БИЛАН ВДР ЎРТАСИДА БИТИМЛАР ИМЗОЛАНДИ

8 декабрда Москвада Совет Иттифоқи томонидан Въетнам Демократик Республикасига иқтисодий ва техникавий ёрдам кўрсатиш тўғрисида битимлар имзоланди.

Совет Иттифоқи ҳар иккала мамлакат ўртасида мавжуд қардошларча дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларига амал қилиб, зарур асбоб-ускуналар ва материаллар етказиб бериш йўли билан ВДРга халқ хўжалигини тиклаш ва янада ривожлантиришда ёрдам беради. Жумладан, саноат объектларини қуришда, геология-разведка ишлари олиб боришда, шунингдек ВДРга йўл-қурилиш машиналари, тракторлар, юк автомобиллари, қора ва рангли металлар прокати, нефть маҳсулотлари, химявий ўғитлар ва бошқа товарлар етказиб беришда ёрдам кўрсатиш кўзда тутилади.

Битимларни ҳар иккала ҳукумат иқтисодий делегацияларнинг бошлиқлари: СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. Т. Новиков ва ВДР Бош Министрининг ўринбосари Нгуэн Зуй Чинь имзоладилар.

АКТИВЛИК ВА ТАЛАБЧАНЛИК РУҲИДА

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

Пахта тайёрлаш пункти пахта тозалаш заводининг энг муҳим участкаларидан бири. Корхонада сифатли маҳсулот ишлаб чиқарилиши кўп жиҳатдан [illegible] тўғри ташкил этилишига боғлиқ. Бу борада Олдарё районидаги Даҳбет пахта тайёрлаш пункти ишчиларининг иш тажрибаси диққатга сазовор бўлмоқда.

Пункт ўтган йили 10546 тонна «оқ олтин» қабул қилиб олиб, уни сифатли ҳолда Самарқанд пахта тозалаш заводига етказиб берган эди. [illegible] 14232 тонна ҳосил қабул қилиб олинди.

[illegible] дорлиги ва таъсирчанлигини ошириш тадбирларини изчиллик билан амалга оширмоқда. Коммунистлардан қуритиш-тозалаш цехининг ишчилари — Ҳамро Тўрақулов, Аъзам Носиров, Шаҳодат Бердимуродова [illegible]

[illegible] алоҳида қайд этилди. Ҳисобот даврида партия ташкилотининг ташкилий, оммавий-сиёсий фаолияти анча кучайди, коммунистларнинг ишлаб чиқаришда [illegible]

[illegible]

Ҳисобот-сайлов йиғилиши бошланғич партия ташкилотининг бир йиллик фаолиятини қониқарли деб топди. [illegible]

Л. ЭРГАШЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

«СОЮЗ»—«АПОЛЛОН»: ОРБИТАДА УЧРАШГУНГАЧА

Чақнайдиган картада зарғалдоқ тусдаги учта нуқта товланди. Бу нуқталар «Союз-16» кемаси учишининг якунловчи босқичини акс эттиради. Булар ҳозирги самовий экспедициянинг охирги, 96-айланишининг асосий марраларидир. Космик рейс тугаганлигини кўрсатувчи шу дақиқаларда бошқариш марказида тантанали бир сукунат ҳукм сурди.

Николай Рукавишниковнинг овози эшитилади. Борт инженер аниқ вақт сигнали берилишини сўрайди, қўниш олдидан кема кабинасидаги параметрларни маълум қилади.

Картада кеманинг ер курраси узра ҳаракатига тақлид этувчи товланувчи яшил нуқта Америка қитъаси жанубий чеккасини кесиб ўтади. Кема ернинг соясидан чиқди ва қуёш орбитал «уй» иллюминаторларига 96 марта тегиб ўтди. Куни кеча Атлантика ва Африка қитъасидан ўтувчи мана шу қўниш айланасининг трассасига «Моржовец» илмий-тадқиқот кемаси чиққан эди. Унинг операторлари ҳозир космик кемани ер билан учрашишга тайёрлаш тўғрисидаги ҳамма маълумотларни Москвага юбориб турибдилар. Қалбларни тўлқинлантирувчи шу репортаждан баъзи сатрларнигина келтирайлик:

Соат 10 дан 23 минут ўтди. Кемани орбитадан чиқариб, равон пасайиш ёй чизиғига йўлламоғи лозим бўлган тормозловчи мотор установкаси ишга туширилди.

Соат 10 дан 35 минут ўтди. Бошқариш марказига кема бортидан сигналлер келиши тўхтади. Шундай бўлиши ҳам керак. Бу пайтда туширилувчи аппарат ҳисоблаб қўйилган вақтда асбоблар бўлмаси ва орбитал бўлмадан ажраган.

Соат 10 дан 40 минут ўтди. Кема атмосферанинг зич қатламларига кирди. Ҳозир космонавтлар тобора зўриқиш сезишяпти, кема дарчаларининг нарёғида аланга кўринади. Бу аланга кема қопламининг атмосфера билан учрашувидан келиб чиққан.

Кемада қаттиқ силкинишлар сезилади. Даставвал тормозловчи парашют, ундан сўнг асосий парашют ишга тушган: саҳни минг квадрат метрга борадиган рангли гумбаз туширилувчи аппаратни авайлаб пасайтиради.

Қўниш жойида бир оз совуқ бўлиб турибди, аммо шамол секундига 15 метргача боради. Кутиб олиш операциясида самолёт ва вертолёт группалари қатнашмоқда. Шулардан бири экипаж билан алоқа боғлади.

— Алло, «Бўронлар», ҳозир 500 метр баландликда сизлар,— деб хабар беради учувчилар.

— Раҳмат, ташаккур, ер билан учрашиш олдидан баландликни аниқлаб беришни унутманг,—деб сўрайди кема командири.— Дарчаларимиз исдан қорайиб кетди ва қора куядан ҳам баттар қорайди, баландлик ўлчагич асбобларимиз эса, ўзингизга маълум, ичкарида ва баландликни бир неча кечикиб кўрсатади,— дейди у.

— Биродарлар, дадил бўлинг, ер яқин!— вертолётчилар билан экипаж суҳбатининг охирги сўзлари шу бўлди. Кема аниқ ҳисоблаб қўйилган вақтда қор босган текис далага тушди. Орадан беш минут ўтар-ўтмас излаш группасининг учувчилари самовий экипаж аъзоларини қучоқлаб турардилар.

Бошқариш пульти билан мутахассислар группасини боғловчи баланд овозли алоқа селекторидан: «Қилган меҳнатингиз учун раҳмат, вахтада турганлигингиз учун ташаккур!»— деган сўзлар эшитилади. Космонавтларни тайёрлаш раҳбари В. А. Шаталов кема қўнган заҳоти журналистлар билан суҳбатни мана шу сўзлардан бошлади. У Анатолий Филипченко билан Николай Рукавишниковнинг орбитадаги 6 кунлик ишини топширилган программа космик техникани жуда яхши билган ҳолда юксак масъулият ҳиси билан ниҳоятда аниқ бажарилди, деб таърифлади. Энди биз: экипажларимиз «Союз» — «Аполлон» биргалашиб учишини ўтказишга тайёр деб айтмоғимиз учун ҳамма асослар бор.

Шу синов рейсини тайёрлаган, уни бошқарганларнинг ҳаммасидан учиш натижаларидан мамнунмиз, экипажнинг орбитадаги ҳаракатларига қойилмиз, деб берилган баҳоларни эшитдик.

— Бошқариш марказини Хьюстон билан бевосита боғловчи телефон орқали мен «Союз»—«Аполлон» лойиҳасининг Америка томонидан директори доктор Глен Ланни билан ҳозиргина гаплашдим,— деди лойиҳанинг Совет томонидан директори СССР фанлар академиясининг мухбир аъзоси К. Д. Бушуев.— У экипажни ерга қайтиб тушганлиги билан табриклашимни сўради, Совет-Америка парвози олдидан репетиция қойилмақом қилиб ўтказилганлиги учун ташаккур билдиришимни сўради. Ҳозирги синов рейсининг аҳамияти катта,— деди олим.

— Тез орада йигитлар билан самовий шаҳарчада учрашамиз,— дейди бўлғуси парвозда биринчи совет экипажининг командири А. А. Леонов,— бир кун ҳордиқ чиқаришларига қўйиб берамизу, кейин учишни таҳлил этувчи гурунгни бошлаб юборамиз. Стартгача атиги ярим йил қолди, дейди у,—«Союз-16» кемасининг борт журнали муҳим халқаро экспериментга сўнгги тайёргарликларда бизга дастуруламал бўлиб қолишига аминман.

Ҳозирги синов учиши конструктор инженерларга ҳам кўп материаллар берди. Шулардан бири, лойиҳанинг Совет-Америка ишчи группасининг раҳбари В. С. Сиромятников айни шу кунларда Москвада «Союз» билан «Аполлон» туташтирувчи узелларининг учиш намуналари муваффақиятли синаб бўлинганлигини маълум қилди.

Ниҳоят, «Союз» — «Аполлон» космик парвозини бошқариши керак бўлган ҳозирги учиш раҳбари А. С. Елисеев бундай деди: космонавтлар энг юксак баҳо олишга муносибдирлар. Ҳозирги стартда катта программадаги инженерлик-синов экспериментлари ва илмий экспериментлар билан бирга бутун бошқариш марказининг иши репетиция ҳам қилиб чиқилди. Ўтказилажак парвозни яқин ойларда Москва—Хьюстон алоқа линияси орқали машқ қилиб кўриш ишигина қолди.

Москва областидаги бошқариш марказида 140 соатдан зиёд чақнаб турган товланувчи табло сатрлари ўчди. Тез орада улар яна шуълана бошлайди. Таблонинг сўл қисмида «Союз» деган, ўнг қисмида эса «Аполлон» деган ёзув чақнайди. Орбитада учрашгунча, хайр!

Н. ЖЕЛЕЗНОВ.
(ТАСС мухбири).

Учишни бошқариш маркази,
8 декабрь.

Қозоғистон диёридаги учрашув

ОРҚАЛИҚ, 8 декабрь. (ТАСС мухбири А. Ротмистровский). Титов номли совхознинг қор босган ерлари, бу ерда Орқалиқ шаҳридан тахминан 30 километр шимоли-шарқда ва Жезқазғон шаҳридан 300 километр шимолда бугун «Союз-16» космик кемасининг туширилувчи аппарати ерга оҳиста қўнди. Анатолий Васильевич Филипченко билан Николай Николаевич Рукавишников шу кемада Ерга қайтиб тушдилар.

Тез орада улар вертолётда Орқалиқ аэропортига олиб борилди, бу ерда меҳнаткашларнинг вакиллари космонавтларни табрикладилар.

Космик кема командири полковник А. В. Филипченко йиғилиш аҳли ҳузурида бундай деди:

— Яна жонажон диёрга қайтиб, кўп хурсанд бўлдик. Кўриқ ерда шодиёна кутиб олганлигингиз учун кўп раҳмат! Космосни ўзлаштириш солномасига яна бир саҳифа ёзилди. «Союз-16» кемасида янги туташтирувчи агрегат ва унинг автоматикаси, мўлжал олдириш системаси, ҳаракатни бошқариш ва ҳаёт фаолиятини таъминлаш устида мўлжалланган синовлар ўтказилганлиги, турли тадқиқотлар бажарилганлигидан ғоят мамнунмиз.

Тошкент экскаватор заводида И. Крахмалев етакчилигидаги токарлар бригадаси социалистик мусобақада яхши кўрсаткичларга эришмоқда. Улар ўз зиммаларидаги топшириқни адо этиб, 1975 йил охирида яна бир беш йиллик мажбуриятини бажаришга сўз беришган. Суратда: илғор ишчилардан А. Гриднев (чапдан), Г. Волков ва бригадир И. Крахмалев.

И. Глауберзон фотоси.

ЖАНГЧИ ВА МЕҲНАТКАШ ШАҲАРГА МУКОФОТ

ТИХВИН. (Ленинград области), 8 декабрь. (ТАСС мухбири П. Зайцев). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ленинград область партия комитетининг биринчи секретари Г. В. Романов Тихвин шаҳри байроғига бугун биринчи даражали Ватан уруши орденини тақиб қўйди. Тихвин шаҳри меҳнаткашлари Улуғ Ватан уруши йилларида мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатганликлари, хўжалик ва маданий қурилишда катта муваффақиятларга эришганликлари учун ҳамда шаҳар барпо этилганлигининг 200 йиллиги муносабати билан мазкур олий мукофотга сазовор бўлди.

Мукофот Тихвин шаҳри гитлерчи босқинчилардан озод этилган куннинг навбатдаги йиллигига тўғри келди. Шаҳарнинг тикланиши Улуғ Ватан уруши қаҳрамонлари учун энг яхши ёдгорлик бўлди. Урушдан кейин ўтган йиллар мобайнида юз берган жуда катта иқтисодий ва ижтимоий ислоҳотлар шу шаҳар тимсолида намоён бўлиб турибди. «Киров заводи» бирлашмаси корхоналарини истиқболдаги саноат корхоналарининг тимсоли деб айтиш мумкин. Шаҳар меҳнаткашлари саноат ишлаб чиқариш ҳажмининг, меҳнат унумдорлигининг ўсиш суръатлари жиҳатидан беш йиллик топшириқни муваффақият билан бажармоқдалар. Тихвин совхозларининг ишчилари давлатга гўшт, картошка ва дон сотиш беш йиллик вазифани бажариб бўлдилар. Область миқёсидаги мусобақада Тихвин райони биринчи ўринни эгаллади.

Шаҳарга жанговар орден топширилишига бағишланган тантанали мажлисда Тихвинни озод этишда қатнашган, уни харобалардан чиқариб тиклаган, биринчи завод корпусларини барпо этган кишилар иштирок этдилар. «Киров заводи» бирлашмасининг пўлат эритувчиси Ю. Г. Абакумов, «Главзаписстрой»га қарашли 30-трестнинг бригада бошлиғи П. Т. Григорьев, КПСС Тихвин шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Воробьев ва бошқалар сўзга чиқиб, юксак мукофот учун партия ва ҳукуматга қизғин миннатдорчилик изҳор қилдилар.

Йиғилиш иштирокчилари КПСС Марказий Комитетига. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневга баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

ПАРТИЯ АКТИВИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

ҚАРШИ. Қашқадарё область партия ташкилоти активининг йиғилиши бўлиб ўтди. КПСС Марказий Комитетининг Белоруссия партия ташкилотида идеология кадрларини танлаш ва тарбиялаш иши тўғрисидаги қарори асосида область партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида область партия комитетининг секретари М. Худойқулов доклад қилди.

Актив йиғилишида область партия комитетининг биринчи секретари Р. Ғойибов нутқ сўзлади.

Муҳокама этилган масала юзасидан қарор қабул қилинди.

(ЎзТАГ).

МУРҒОБ ВОДИЙСИДА «ПАХТА БАЙРАМИ»

МАРИ. Мурғоб водийсининг қишлоқларида ва Қорақумнинг ўзлаштирилган ерларида «Пахта байрами» бўлиб ўтди. Бу йил қишлоқ меҳнаткашлари мўл пахта ҳосили етиштирдилар ва давлатга 357,5 минг тонна — пландан ташқари 27,5 минг тонна кўп пахта сотдилар.

Ҳозир бўлғуси ҳосил заминини яратиш борасида ишлар қизғин олиб борилмоқда. (ТАСС).

БМТ АЪЗОЛАРИНИНГ МУРОЖААТИ

НЬЮ—ЙОРК, (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг аъзоси бўлган давлатлардан бир группаси БМТ Бош Ассамблеяси XXIX сессиясининг раисига мурожаат қилиб, сенатор, Социалистик партия марказий комитетининг аъзоси, фитначилар томонидан ўлдирилган Чили президентининг синглиси Лаура Альендени Чили ҳарбий режимининг турма қийноқларидан озод этиш учун зарур чоралар кўришга даъват этди.

Л. Альенде бетоб бўлганлиги ва Чили турмаларида шароитнинг оғир бўлиши, деб таъкидлашади мурожаат авторлари, унинг ҳаётини хавф остида қолдирмоқда. Муаллифлар таъкидлайдиларки, Л. Альенденинг озод этилиши Бош Ассамблеянинг ҳозирги сессияси қабул қилган резолюцияга мос бўлиб тушган бўлур эди.

Мактубни социалистик мамлакатларнинг, шу жумладан, СССРнинг, шунингдек бир қанча давлатларнинг вакиллари имзолашган.

Г. КИССИНЖЕРНИНГ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ВАШИНГТОН, 8 декабрь. (ТАСС). АҚШ давлат секретари Г. Киссинжер матбуот конференциясида сўзга чиқиб, КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев билан АҚШ Президенти Ж. Форд ўртасида Владивостокда бўлиб ўтган учрашувнинг якунларига тўхталиб ўтди. Стратегик ҳужум қуролларини чеклаш соҳасида ана шу учрашувда эришилган муваффақиятни муҳим силжиш деб тўла асос билан айтиш мумкин, деди давлат секретари.

Г. Киссинжер Владивостокдаги Совет—Америка битимига қарши чиқаётган Қўшма Штатлардаги баъзи арбобларнинг даъволари асоссиз эканлигини уқтириб ўтди.

ҲУЖЖАТЛАР ЙЎҚ ҚИЛИБ ТАШЛАНМАЙДИ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Америка конгресси вакиллар палатаси АҚШнинг собиқ президенти Р. Никсоннинг магнитофон лентасидаги ёзувлар ва ҳужжатларини йўқ қилиб ташлашни таъқиқловчи қонун лойиҳасини қабул қилди. Шундай қонун лойиҳаси сенат томонидан маъқулланди.

Илгари федерал маъмурлар билан Р. Никсон ўртасида эришилган келишувга биноан бу ёзувлар ва ҳужжатлар собиқ президент вафот этган тақдирда, ҳеч бўлмаса, 1984 йил 1 сентябрдан кечиктирилмасдан йўқ қилиниши мумкин эди. Қабул қилинган қонун лойиҳасига биноан материалларни йўқ қилиш учун конгресснинг алоҳида руҳсати талаб этилади.

ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙ КАСАЛ

ТОКИО, 8 декабрь. (ТАСС). Киодо Цусин агентлигининг хабар беришича, ХХР Давлат Кенгаши бошлигининг ўринбосари Ден Сяо-пин Пекинда япон делегацияси билан қилган суҳбатида кейинги етти-саккиз ойдан бери Чжоу Энь-лай касалхонада ётганлигини айтган. Чжоу Энь-лайнинг касали фараз қилинганидан анча жиддий бўлиб чиқди, деди у. Кейинги йилларда иш кўпайиб кетиб у чарчаган. Ҳозир унга алоҳида муҳим ишлар тўғрисидагина доклад қилишяпти ва у ўзини бирмунча яхши сезган пайтлардагина ундан кўрсатма олиб туришибди.

БЛОКДАГИ ИХТИЛОФЛАР

Вашингтонда АНЗЮС блокининг иштирокчилари бўлган мамлакатлар вакилларининг кенгаши бўлиб ўтди. Маълумки, бу пактга учта мамлакат — АҚШ, Австралия ва Янги Зеландия киради. Чет эл агентликларининг хабарларидан шу нарса кўриниб турибдики, кенгашда ҳам сиёсий, ҳам ҳарбий характердаги масалалар, жумладан Осиёдаги вазият масаласи муҳокама қилинган.

Кенгаш тугаганидан кейин ҳеч қандай якунловчи ахборот эълон қилингани йўқ. Бу айрим кузатувчиларга муҳокама қилинган проблемаларга ёндашишда блок иштирокчилари орасида муайян ихтилофлар туғилди, деб айтишга асос беради.

Шу нарса сир эмаски, АНЗЮСнинг икки иштирокчиси — Австралия билан Янги Зеландия АҚШнинг Осиёда, жумладан Ҳинд океанида «Ҳарбий иштироки»ни кенгайтириш тўғрисида Пентагоннинг ниятларига салбий муносабатда бўлмоқда. Пентагоннинг Диего — Гарсия оролида Англия—Америка базасини кенгайтириш ва мустаҳкамлаш тўғрисидаги режалари жаҳондаги тинчликсевар жамоатчиликнинг яқинда Деҳлида бўлиб ўтган анжуманида кескин қораланди. Деҳлидаги халқаро конференция Ҳинд океанида чет эл ҳарбий базаларини тугатишни, Ҳинд океанини тинчлик зонасига айлантиришни кескин ёқлаб чиқиб, империалистларнинг ҳарбий кучларидан фойдаланиб, ўзларининг янги мустамлакачилик режаларини амалга ошириш мақсадларида ривожланаётган мамлакатларга иқтисодий ва сиёсий тазйиқ ўтказишдан иборат интилишларини қоралади.

Вашингтонда бўлиб ўтган кенгаш иштирокчилари Шарқи-Жанубий Осиё мамлакатларида бу регионни «Тинч, озод ва бетараф зонага» айлантириш учун бўлган интилишларнинг кучайганлигини ҳам пайқамасдан қололмадилар. Бундан уч йил муқаддамоқ Шарқи-Жанубий Осиё давлатлари уюшмасига (АСЕАН) кирувчи Малайзия, Индонезия, Сингапур, Таиланд ва Филиппин ўзлари Куала—Лумпурда қабул қилган биргаликдаги декларацияда шу ғояни ёқлаб чиққан эдилар. АСЕАН мамлакатларининг махсус комитети яқинда программа лойиҳасини тайёрлаб бўлди. Бу лойиҳада Шарқи-Жанубий Осиёни ана шу райондаги давлатларнинг ишига ҳар қандай чет эл ҳарбий аралашувини мустасно этадиган ҳамда улар ўртасидаги ва дунёдаги бошқа мамлакатлар ўртасидаги алоқаларнинг тинч-тотув яшаш принциплари асосида бўлишини қўллаб-қувватлашни кўзда тутадиган мустаҳкам тинчлик зонасига айлантириш ғоялари конкретлаштириб берилган. Бу лойиҳа АСЕАНнинг навбатдаги конференциясига қараб чиқиш учун тақдим этилади.

Осиёда эсаётган янги шаббода бурди кетган ҳарбий блоклар, дўқ-пўписа дипломатияси сиёсатига ёпишиб олган империалистик доираларга асло хуш келмаётир. Уларнинг блоклар стратегиясини жонлантириш йўлидаги уринишлари барбод бўлиши турган гап.

А. БИРЮКОВ,
(ТАСС) шарҳловчиси

ЎЗБЕКИСТОНДАГИ УЧРАШУВЛАР

Белград шаҳар скупщинасининг раиси Ж. Ковачевич бошчилигидаги делегация Ўзбекистон билан танишиб бўлди.

Белград скупщинасининг вакиллари республикада бўлган вақтларда Тошкент ва Самарқанднинг диққатга сазовор жойлари ва янги қурилишлари билан танишдилар, В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалини, Ўзбекистон амалий санъат музейини, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасини бориб кўрдилар. Тошкент шаҳар ижроия комитетида қабул этилдилар.

8 декабрь куни Белград шаҳар скупщинаси делегацияси Москвага жўнаб кетди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

М. В. МУҲАММАДЖОНОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Узоқ йиллик, самарали илмий ва жамоат фаолияти учун Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Мирзаҳол Валиевич Муҳаммаджоновни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПУЛАТОВА.

1974 йил 8 декабрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика қурилиш ташкилотларидаги узоқ йиллик, самарали ишлари учун Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги [illegible] комитети бўлим мудирининг ўринбосари Константин Михайлович Земсковга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор» фахрий унвони берди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

✦ **СОФИЯ.** Силистра шаҳрида совет «Электроноргтехника» ташқи савдо бирлашмасининг кўчма ихтисослаштирилган кўргазмаси очилди. Стендларга электрон асбоб-ускуналар ва хилма-хил ташкилий техника воситалари қўйилган.

✦ **БЕРЛИН.** ГДР гражданларининг ҳар 25 дан бири немис Қизил Крестининг аъзосидир. Улар соғлиқни сақлаш ходимлари билан биргаликда ишчи ва хизматчиларнинг сиҳат-саломатлигини, корхоналарда хавфсизлик техникаси қоидаларига қандай риоя этилаётганлигини кузатиб турадилар, иш жойининг гигиенасини текшириш юзасидан рейдлар ўтказадилар.

✦ **БУХАРЕСТ.** Румыния машинасозлик саноати шу беш йиллик мобайнида буюмларнинг 4 мингдан ортиқ янги турини ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Мамлакатда программа асосида бошқариладиган станоклар, замонавий контрол-ўлчов аппаратлари, ғоят чуқур нефть қудуқларини пармалайдиган қурилмалар ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарилмоқда.

✦ **РИМ.** Италиядаги чоғроқ Кастильоне — Делла — Пескай шаҳрининг аҳолиси кичик бир яхтада бутун дунёни саёҳат қилиб келган 33 яшар юртдоши Милан Амброзио Фогарни тантанали кутиб олди. Довюрак денгизчи 13 ой мобайнида салкам 60 минг километр йўл босди. Австралиядан Италиягача бўлган йўл сайёҳ учун айниқса машаққатли бўлди. Шу йўлни у бирон жойда тўхтамай, олти ой ичида сузиб ўтди.

✦ **БАҒДОД.** Ироқ революцион қўмондонлик кенгаши мамлакатнинг курдлар яшайдиган районларини ривожлантириш эҳтиёжларига қўшимча равишда 40 миллион динор пул ажратди. Курдлар автономиясига негиз солган 1970 йил март манифести эълон қилинган пайтдан бери Ироқ ҳукумати ҳозиргача шу районларни социал-иқтисодий жиҳатдан ривожлантиришга 350 миллион динор сарфлади.

✦ **НЬЮ-ЙОРК.** Техас штатидаги Сан-Антонио шаҳрида автобус ҳайдовчилар билан шаҳар транспорти механикларининг 23 кун давом этган забастовкаси ғалаба билан тугалланди.

✦ **МЕХИКО.** Латин Америкаси мамлакатларида 30 миллионга яқин киши иш топа олмай сарсон бўлиб юрибди. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалик ташкилотининг вакили Гильермо Гомес бу ерда шу гапни айтди. Ишсизларнинг кўпчилиги ёшлардир, деб таъкидлади у.

✦ **ТРИПОЛИ.** Ливия Араб Республикасининг пойтахтида СССР билан Ливия ўртасидаги савдо шартномасини иккала мамлакат ҳукуматлари ратификация қилганликлари тўғрисидаги ҳужжатлар айирбошланди.

(ТАСС).

ҚУДРАТЛИ ОМИЛ

Азиз мусобақадош ўртоқлар! Шундай бахтли замонда яшаяпмизки, кечаги орзуларимиз бугун рўёбга чиқаяпти, бугунги орзуларимиз ҳам эртага ушалишига ишончимиз комил. Коммунистик партия, Совет ҳукумати, шахсан партия Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев социалистик деҳқончилик, хусусан пахтачиликни ривожлантириш ҳақида оталарча ғамхўрлик қилмоқдалар. Пахтакор республикалар вакилларининг Тошкентда ўтказилган анжумани, ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу анжуманда сўзлаган ёрқин ва сермазмун нутқи биз қишлоқ меҳнатчилари учун жанговар программа бўлди, унда белгиланган улкан вазифаларни изчиллик билан амалга ошириб, пахтачилик ва бошқа тармоқларни тараққий эттиришда мисли кўрилмаган ғалабаларга эришмоқдамиз.

Республикамиз пахтакорлари 1974 йилда она-Ватанга 5 миллион 300 минг тоннадан зиёд «оқ олтин» етказиб бериб, пахтачилик тарихида биринчи марта шундай катта ғалабага эришди. Мамлакатимиз пахта ҳосилдорлиги жиҳатидан жаҳонда биринчи ўринга чиқиб олди, ялпи тонна жиҳатидан эса иккинчи ўринга кўтарилди. Бунда Ўзбекистон пахтакорлари сингари, Тожикистон пахтакорларининг ҳам катта ҳиссаси борлигини яхши биламиз.

Тожикистон Совет Социалистик Республикаси меҳнаткашлари 1974 йилда пахта тайёрлаш юзасидан зиммасига олган мажбуриятини шараф билан адо этиб, КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг табрикномасини олиш бахтига сазовор бўлганини эшитиб, дилларимиз қувончга тўлди, бошимиз осмонга етди. Тожикистон пахтакорларига офаринлар деймиз.

Ирмоқлар бирлашиб дарё ҳосил қилганидек, Тожикистоннинг улкан «оқ олтин» хирмонида сизларнинг ҳам катта ҳиссангиз борлигини яхши биламиз. Сизлар кенг пахта майдонларининг ҳар гектаридан 40 центнердан хирмон кўтариб, она-Ватанга 9800 тонна пахта етказиб берибсизлар, социалистик мажбуриятингизни ошириб адо этибсизлар. Яна шуниси қувончлики, Регар райони пахтакорлари 38 минг тонналик «оқ олтин» маррасини эгаллаб, қаҳрамонлик намунасини кўрсатишибди.

Энди партия ташкилотлари раҳбарлигида колхозимиз аъзолари эришган муваффақиятлар ҳақида қисқача ҳикоя қилиб ўтмоқчимиз.

Колхозимиз она-Ватанга 5210 тонна пахта етказиб бериб, социалистик мажбуриятини шараф билан адо этди. Ҳар гектар ердан сизлар билан тузилган шартномада белгиланган 35 центнер ўрнига 37 центнердан ҳосил олинди, бир йилда ҳосилдорлик 5 центнер кўтарилди, пахтанинг катта қисми биринчи сортга сотилди. Шуни ҳам айтиш керакки, юбилей йилида бултургидан 500 тонна кўп пахта тайёрладик.

Ютуққа осонликча эришилмаганини айтиб ўтмоқчимиз. Баҳорда юз берган табиий офатлар туфайли 900 гектар майдонга қайта чигит экдик. Олтинчи июль куни ғўзаларимизнинг бир қисмини дўл урди. Ёз ойларида, сизларда бўлгани каби, бизларда ҳам сув камоблиги сезилди. Қишлоқ хўжалик зараркунандалари пайдо бўлди. Лекин халқимиз фидоийлик намуналарини кўрсатиб меҳнат қилди. Ҳар кун, ҳар соатда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, область ва район партия ташкилотларининг оталарча ғамхўрлигини сезиб турдик, табиий офатларни бартараф этдик. Янгийўл районининг пахтакорлари она-Ватанга 40 минг тоннадан зиёд пахта топшириб социалистик мажбуриятини бажаргани, ҳосилдорликни бир йилда 3,3 центнер кўтарганини мамнунлик билан хабар қиламиз.

Машиналар пахтачилигимизнинг бугуни, эртаси ва келажагидир. Юбилей йилида теримни машиналаштириш борасида ҳам муайян муваффақиятларга эришдик. «Зангори кема»ларда 1300 тонна пахта териб олинди. Тошканбой Обидов, Муқимжон Абдуғаффоров, Муродали Тошбоев, Турсунбой Алдашев каби механик ҳайдовчиларимиз машина теримида айниқса юқори кўрсаткичларга эришдилар.

Юбилей йилида юқори ҳосилли бригадаларимиз сафи кенгайди. Тошканбой Темиров, Эргашбой Жўраев, Ёқуббой Сарибоев, Деҳқонбой Жуманов, Олимжон Маликов, Абдурасул Умаров, Лутфулла Назаров, Намоз Йўлдошевлар бошлиқ бригадаларнинг аъзолари ҳосилдорликни гектар бошига 37-43 ярим центнерга етказдилар.

Сизлар геранзорларда юқори ҳосил етиштирибсизлар, давлатга 5313 тонна юқори сорт маҳсулот етказиб берибсизлар. Бизлар ҳам каноп етиштиришни кўпайтириш учун астойдил курашдик ва давлатга 2.382 тонна «яшил» бойлик армуғон этдик.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси, Тожикистон ССР ва Тожикистон Компартиясининг 50 йиллик юбилейини ишлаб чиқариш планида белгиланган ҳамма турдаги маҳсулотлар тайёрлаш планларини тўла ва ошириб бажариш билан кутиб олдик. Жумладан, чорва маҳсулотлари, пилла, тухум тайёрлаш топшириқлари ошириб адо этилди. Дон етиштиришда айниқса қувончли кўрсаткичга эришдик.

Юбилей йилида ҳамма тармоқлар бўйича 3 миллион 250 минг сўм даромад оламиз, бу ишлаб чиқариш планида кўзда тутилганидан 600 минг сўм кўп демакдир. Ялпи даромаднинг 316 минг сўми чорвачиликдан келади. Пахта харид нархининг оширилиши туфайли 120 минг сўм қўшимча пул олишга муваффақ бўлдик.

Шу кунларда колхоз аъзолари кўтаринки руҳ билан меҳнат қилишяпти, далалар ғўзапоялардан тозаланиб, ўғитланиб шудгорланаяпти, ариқ-зовурлар тозаланяпти.

Сизлар билан мусобақа боғлаб катта ғалабаларга эришдик. Бундан кейин ҳам бу мусобақанинг самарадорлигини оширамиз, таъсир доирасини кенгайтирамиз. Шундай қилиб, беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажаришга эришамиз.

Ўсарбой ЖЎРАЕВ,
Ўзбекистон ССР Янгийўл районидаги уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз раиси.

Бурхон СУЛТОНОВ,
партия комитети секретари.

СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА БАЙРОҒИНИ БАЛАНД КЎТАРАЙЛИК!

Ўзбекистон ССР Янгийўл районидаги уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз аъзолари билан Тожикистон ССР Регар районидаги Ленин номли колхоз аъзолари 1967 йилдан буён пахта, сут, гўшт, пилла ва бошқа хил қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан ўзаро мусобақалашиб келмоқдалар. 1974 юбилей йилида бу анъана янада кучайтирилди, ҳар икки йирик ва кўп тармоқли хўжалик аъзолари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси, Тожикистон ССР ва Тожикистон Компартиясининг 50 йиллик юбилейини муносиб совғалар билан кутиб олиш шартини ўртага қўйиб, яна беллашмоқ учун майдонга тушдилар, мусобақа шартлари «Совет Ўзбекистони» газетасининг 1974 йил 18 май сонида эълон қилинди.

Қуйида ҳар икки хўжаликда мусобақа шартларининг бажарилиши якунлари эълон қилинади.

ДЎСТЛИК САМАРАСИ

Ҳурматли мусобақадош дўстлар! 1974 йил изли-қутли, сербарака келди. Сизлар билан мусобақа шартларини имзолаш пайтида нималарни орзу қилган, қандай режалар тузган бўлсак, партия ташкилотлари раҳбарлигида орзуларимиз ушалди, режаларимиз тўла амалга ошди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети, шахсан партия Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев совет пахтачилигини юксалтириш ҳақида доимо оталарча ғамхўрлик қилиб келмоқдалар, давлатимиз пахтакор деҳқонларга жуда катта моддий-техника ёрдами кўрсатмоқда. Бундай ғамхўрликка жавобан пахта ва бошқа хил қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ҳар қачонгидан кўпроқ етиштиришни ўзимизнинг муқаддас бурчимиз деб биламиз. Сизлар билан 1967 йилдан буён давом эттириб келаётган социалистик мусобақамиз давлат аҳамиятига эга бўлган бу сиёсий вазифани шараф билан бажаришда ҳал қилувчи роль ўйнамоқда.

Тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи босқичи — 1974 йилда ўзбек пахтакорлари она-Ватанга 5 миллион 300 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» етказиб бериб, социалистик мажбуриятини шараф билан адо этгани, КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг табрикномасини олишга муяссар бўлганини эшитиб чексиз қувондик. Ҳорманглар, энди аҳдига вафодор Ўзбекистон пахтакорлари!

Республиканинг осмонўпар «оқ олтин» хирмонига сиз, мусобақадош дўстларимиз ҳам, ҳар гектар майдондан 37 центнердан пахта ҳосили олиб муносиб ҳисса қўшибсизки, бу хушхабар қувончимизга қувонч қўшди.

Тожикистон Совет Социалистик Республикасининг меҳнаткашлари ҳам пахтачиликни ривожлантиришда мисли кўрилмаган муваффақиятларга эришдилар, социалистик мажбуриятини шараф билан адо этиб, КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг табрикномасини олиш бахтига муяссар бўлдилар. Бу улкан ғалабада сиз ўзбек пахтакорларининг катта ҳиссангиз борлигини яхши биламиз ва қадрлаймиз.

Бизнинг Регар районимиз ҳам юбилей йили синовидан муваффақиятли ўтди, она-Ватанга 38 минг тонна пахта етказиб бериб, социалистик мажбуриятини бажарди. Бунда Ленин номли колхозимиз пахтакорларининг улуши каттадир.

Колхозимиз аъзолари номидан сизлар билан биргаликда имзолаган мусобақа шартномасида 1974 йилда ҳар гектар ердан 40 центнердан пахта ҳосили олиб, давлатга 9.750 тонна пахта сотамиз дейилган эди. **Бугун сизларга шуни қувонч билан маълум қиламизки, она-Ватан пахтакорларимиздан 9800 тонна дурдона қабул қилди, ҳосилдорлик 40 центнер бўлди, мажбуриятимизни бажариб, сўзимизнинг устидан чиқдик.**

Баҳор ва ёз ойлари инжиқ келганини ҳеч ким инкор эта олмайди, сув камчил бўлгани ҳам рост. Лекин бундан ҳеч ким нолимади, аксинча партия ташкилотлари атрофига ҳар қачонгидан маҳкамроқ жипслашиб, олға томон дадил қадам ташлади.

Биз мусобақа шартномасини имзолаётган кезимизда машиналарда камида 2 ярим минг тонна пахта териб оламиз деган эдик. Бу рақамни 2.963 тоннага етказдик, ҳар бир машинанинг мавсумдаги иш унумини бултургига нисбатан 20 процент оширдик.

Халқимизда «Арслон изидан, йигит сўзидан қайтмайди» деган мақол бор. Гектаридан 45-50 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариш мажбуриятини олган Шукур Юсупов, Номоз Пардаев, Ғафур Жалилов, Хўжақул Алиқулов, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ўғилой Мелиқулова, Сувонқул Очилдиев, Нарзулла Тиллаев, Ҳасан Қурбонов ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг аъзолари ана шундай юксак марраларни эгалладилар.

Айни кезда бошқа тармоқлар ҳам жадал ривожлантирилаётганини айтиб ўтмоқчимиз. Шу кунга қадар колхозимизда 1400 тонна сут ва 523 тонна гўшт тайёрланди. Она-Ватанга пилла, дон етказиб бериш планлари ошириб адо этилди, 1600 тонна сабзавот армуғон этилиб, мажбуриятни ўриниладик. Геранзорлардан юқори ҳосил олинди, давлатга пландаги 3450 тонна ўрнига 5313 тонна геран сотилди. Юбилей йилининг хусусияти шундаки, колхоз хўжалигининг ҳамма тармоқлари бўйича маҳсулот етиштириш юзасидан белгиланган планлар ва социалистик мажбуриятлар шараф билан бажарилди.

Юқори ҳосил катта даромад келтирмоқда. 1974 йилда колхозимиз бўйича 8 миллион 100 минг сўм даромад оламиз. Колхозчиларнинг шахсий даромади кескин ошади.

Ютуқларимиз чакки эмас. Лекин қилинганидан кўра қиладиган ишларимиз кўплигини ҳам яхши биламиз. Ҳозир бутун куч ва техника воситаларини органик ўғит тўплаш, кузги шудгор ишларига сафарбар этдик, устахоналаримизда ремонт ишлари, далаларимизда ер ҳайдаш тобора кучайтирилмоқда. Чорва қишловини бехатар ўтказишни ҳам фарз, ҳам қарз деб биламиз. Қишлов учун етарли ем-хашак тайёрлаб қўйганмиз. Бу йил беда, маккажўхоридан юқори ҳосил олинганини алоҳида таъкидлаб ўтамиз. Чорва биноларини ремонт қилиш ишлари тугалланди.

Азиз мусобақадош дўстлар! 1975 йил — беш йилликнинг якунловчи босқичидир. Шу йилда ҳаммамиз яна бир карра синовдан ўтамиз. Одатда деҳқонлар келаси йил мўл ҳосилига шу йилнинг кузида хамиртуриш тайёрлайдилар. Келинглар қўлни-қўлга бериб, анъанавий мусобақамизни кучайтириб, бу йилги қолган ишларимизни тезкорлик билан тугаллайлик, келаси йил мўл ҳосилига мустаҳкам замин яратайлик!

Асқарали МИРЗАЕВ,
Тожикистон ССР Регар районидаги Ленин номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Абдулла АЗИМОВ,
партия комитети секретари.

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИДА

ФРАНЦУЗ ҲАМКАСБЛАР УЧУН

Қозоғистон ССР Фанлар академияси Олмаота олимлари тайёрлаган янги илмий ишлар туркумини Францияга юборди. Булар, жумладан, қозоқ ва уйғур тилларига, Сирдарё водийсида топилган сўнгги археологик топилмаларга бағишланган илмий асарлардир. «Қозоғистон топилмаларининг қисқача изоҳли луғати», Қозоғистон геологлари, тупроқшунослари, кимёгарларининг коллектив монографиялари ҳам дўст мамлакатга юборилди.

Ҳозирги вақтда Олмаотадаги республика Фанлар академияси Франциядаги 27 муассаса билан илмий асарларни айирбошламоқда. Сорбон ва Лион университетлари, Франция Фанлар академияси, Пастер институти ана шундай муассасалар жумласидандир. Франциялик мутахассислар ўз қозоқ ҳамкасбларининг ишлари билангина қизиқиб қолмай, маданият, санъат, шаҳар қурилиши, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида республика эришган ютуқларга бағишланган янги адабиётлар учун ҳам талабномалар юбормоқдалар.

Олмаотадан Францияга ҳозиргача жами етти юз номдаги китоб жўнатилди. Тахминан ўшанча миқдордаги илмий ишлар Париждан, Лиондан ва дўст мамлакатнинг бошқа йирик марказларидан олинди.

АТОҚЛИ САРКАРДА НОМЛИ

Москва Совети ижроия комитетининг қарори билан Мейеровский тор кўчасининг номи граждандлар уруши ва Улуғ Ватан урушининг машҳур қаҳрамони, Совет қуролли кучларининг таниқли қурувчиларидан бири, уч марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Совет Иттифоқи маршали С. М. Будённий номли проспектга айлантирилди.

4 декабрь куни пойтахтдаги Перовский ва Первомайский район меҳнаткашларининг ана шу шонли воқеага бағишланган митинги бўлиб ўтди. Атоқли саркарда, Совет Иттифоқи маршали С. М. Будённий хотираси учун уйлардан бирига ёдгорлик лавҳаси ўрнатилди.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ КЎМИР

Қирғизистон кончилари СССР Конституцияси кунини меҳнатда ажойиб муваффақиятлар билан кутиб олдилар. Истеъмолчиларга йил бошидан бери планга қўшимча равишда қазиб олинган бир юз эллигинчи эшелон ёқилғи жўнатилди.

Республика шахтёрлари бундай юқори кўрсаткичга биринчи марта эришдилар. Уларга янги техника ёрдам берди. Сўнгги беш ой ичидагина Кўк-ёнғоқ, Сулукта, Тошкўмир ва бошқа шахта бошқармаларидаги корхоналарда бешта йирик кўмир қатламида ёқилғини механизация воситасида қазиб олишга кўчирилди. Бу кўмир қазиб олувчилар бригадаларига меҳнат унумдорлигини бир ярим баравар ошириш имконини берди.

(ТАСС).

Андижон районидаги Охунбобоев номли колхозда теплица ташкил қилинди. Унда 460 туп лимон яхши парвариш қилинди. Натижада ниҳоллар яхши ҳосил берди. 2300 дона лимон териб олинди. Келажакда теплицада лимонзорлар янада кўпайтирилади. Суратда: теплица хўжалигининг катта агрономи Маҳмуд Зулунов ва совхоз ишчиси Матлуба Юсупова лимон ҳосилини кўздан кечирмоқдалар.

Р. Ашуров фотоси, (ЎзТАГ).

редакция почтасидан

ОММАВИЙ ИШЛАР ВА ХАТЛАР БЎЛИМИДА

«Совет Ўзбекистони» неча 59 та хат, 5 та фото-сурат олди. Газетхонларимиз шу куннинг энг муҳим темаларида қалам тебратишган.

30 ТИЙИНГА — «МОСКВИЧ»

Ғиждувон районидаги «Коммунизм» колхози аъзоси Зариф Деҳқонов пул-буюм лотереясининг 5-чиқарилиш ютуқлар тиражини кўздан кечираётиб, қувониб кетди. У 105-серия, 26449 номерли лотереясига «Москвич-412» енгил машинаси ютган эди. Қўни-қўшнилари З. Деҳқоновни катта омад билан табриклашди.

Н. ҒАНИЕВ,
Бухоро области.

ЭЪЗОЗ

Биз Октябрь районидаги Сирлимачит маҳалласида яшаймиз. Ишдан бўш вақтларимизда газета ва журналларни қизиқиб ўқиймиз. Шунинг учун ҳам 1975 йил учун бир неча газета ва журналларга обуна бўлдик. Янгиликлардан ўз вақтида хабардор бўлишимизда 128-алоқа бўлимининг почтальони Закия Бадриддинованинг беминнат хизмати катта бўлаётир. Бу аёл зарур бўлиб қолса, бир хонадонга кунига икки-уч марта қатнайди. Айниқса, у олис жойлардан келган хат-хабарларни эгаларига доим ўз вақтида етказиб беради.

З. БОЙМЕТОВ,
пенсионер,
Х. РАҲИМБЕРДИЕВ,
хизматчи,
Б. АБУЛҚОСИМОВ,
медицина фанлари кандидати.

Шунингдек, Ленин районидан О. Ҳамидов, тошкентлик Х. Йўлдошев, норинлик Х. Йўлдошева, Ильич районидан Ф. Ёқубов, Ш. Аминов, тўрткўллик Л. Исмоиловлар ҳам турли мавзуларда хат-хабарлар юборишган.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎЗТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАРЛАРИДАН

МАДАНИЯТ ВА САНЪАТ ОЛАМИДА

Нукусдаги К. С. Станиславский номли драма ва музикали комедия театрининг артистлари қишки мавсумни Қорақалпоғистоннинг шимолий районларида ўтказишга қарор қилдилар. Автоном республикада энг кекса ана шу театрнинг коллективи Чимбой ва Хўжайли районларидаги совхозларнинг пахтакорлари ва шоликорлари, яйловлардаги чўпонлар, Орол балиқчилари ҳузурида 30 та спектакль кўрсатади. Булар орасида В. Шекспирнинг «Отелло», қорақалпоқ ёзувчиси С. Хўжаниёзовнинг «Суймаганга суйқалма» спектакллари, замонавий мавзудаги пьесалардан Т. Жумамуротовнинг «Кўтарилган байроқ», П. Тилегеновнинг «Бекжан фожиаси», О. Иоселцанининг «Арава ағдарилмасдан олдин» пьесалари қўйилади.

* * *

Украинанинг ёшлар вокал-хореография ансамбли «Веснянка» санъат мухлислари ўртасида катта шуҳрат қозонган. Ансамбль Қашқадарё областида меҳмон бўлди. Артистлар бу ерга совет композиторларининг қўшиқларини, рус қўшиқларини, лапарларини олиб келдилар. «Веснянка» Толимаржон чўлқуварларини, Муборак газни қайта ишлаш заводи ишчиларини, Қарши шаҳрининг бинокорларини ўз санъати билан мамнун этди.

* * *

Композитор Сулаймон Юдаков ўзининг кантатасини «Ўзбекистоним» деб атади. Республиканинг ҳамда Ўзбекистон Компартиясининг юбилейига бағишланган бу асар ўзбек композиторларининг симфоник оркестр учун ёзилган янги асарларидан иборат катта концертида янгради. Шоир Э. Воҳидов сўзига ёзилган бу кантата Ўзбекистоннинг ўтмиши ва янги ҳаётини таққослаш асосида яратилган.

Кантатанинг биринчи қисмида бадиий сўз устаси хор ва оркестр фонида халқнинг инқилобгача бўлган оғир ҳаёти тўғрисида, ўзбек аёлларининг ҳақсиз-ҳуқуқсизлиги тўғрисида ҳикоя қилади. Кантатанинг иккинчи қисми ўлканинг бугунги куни ҳақидаги, жонажон Ўзбекистон ҳақидаги мадҳиядир.

СОВЕТ ИТТИФОҚИГА ХИЗМАТ ҚИЛАМАН

ЕТУКЛИК СИРЛАРИ

Старший лейтенант Леонид Оленичев анчагача ухлолмади. Ҳозиргина асфальт йўлдан пиёда қўшинларнинг жанговар машиналари ғизиллаб ўтиб кетди. Уларнинг гуриллаши старший лейтенант ҳаётида ва хизматида қандайдир ўзгариш бўлишидан дарак бераётгандек эди. Қисмга янги техника келганда ҳамиша шундай бўлади. Уни аввало командирнинг ўзи ўзлаштириши, сўнгра солдатларга ўргатиши керак.

Қисмга БМП машиналари келиши билан старший лейтенант Оленичевга наводкачи операторлар тайёрлашни таклиф қилишди.

Бунинг учун командирларнинг бир қисми округдаги билим юртларидан бирида ташкил этилган курсга бориши керак. Энг муҳими, деб таъкидлади командир, техника адабиёти ва ўқув методик қўлланмаларни пухта ўрганиш лозим.

Оленичевга курсда ўқиш насиб этмади. Командирнинг бошқа маслаҳатлари унга жуда қўл келди. Кўп шуғулланди. Тенгдоши лейтенант Геннадий Казаков илгари пиёдаларнинг жанговар машиналари билан таъминланган мотоўқчи взводига командирлик қилган эди. Шунинг учун ҳам у ўз дўстига яқиндан ёрдам берди. Янги техникани ўзлаштиришда командирга амалий ёрдам кўрсатди. Шу тариқа Оленичев ҳам ўзи ўқиди, ўрганди, ҳам наводкачи операторлар тайёрлади.

Ротанинг ёш командири Леонид Оленичев бўлажак наводкачи операторлар билан машғулот ўтказаётган жойга катта командирлар тез-тез келиб туришарди.

Мана, наводкачи операторлар пулемётдан отишни машқ қилишяпти. Лекин яхши баҳо оладиганлари жуда кам. Командир ҳайрон бўлади: қуролнинг созлигини шахсан ўзи текширган, йигитлар яхши ўқитилган, натижаси эса...

— Қандай отишни ёшларга биз кўрсатишимиз керак, — деди катта командир Роберт Анатольевич офицерларга қараб. Ана шундан сўнг старший лейтенант командирнинг шахсий намунаси нақадар зўр аҳамиятга эга эканлигини тушунди. Наводкачилар энди нишонга аниқ урадиган бўлдилар.

Офицер Оленичев зиммасига жуда катта вазифа юклатилган. Қобилиятли бу йигит ана шу вазифани шараф билан бажармоқда. У пиёда қўшинлар жанговар машиналари атрофни ларзага солиб, деразаси остидан ўтган тунни эслайди. Ўшанда бу янги машиналар унга бегонадек туюлган эди. Энди-чи? Энди улар тушунарли ва яқин бўлиб қолди. Бу жанговар машиналарни офицернинг ўзигина эмас, унинг қўл остидаги солдатлар ҳам пухта билишади.

А. ГОНЧАРОВ.

ҲАРБИЙ ИШ МАСТЕРИ

Ғафур Усмонов ҳарбий мутахассисликни пухта ўрганган йигит. Эндиликда хизматдош ўртоқларига ёрдам бермоқда. У рота старшинаси каби мураккаб вазифани муваффақиятли уддаламоқда.

Тез орада старшина Усмонов ўз юртига қайтади. Аммо уни ҳам жисмоний, ҳам маънавий жиҳатдан чиниқтирган армия хизмати йилларини сира ёдидан чиқармайди. Намунали хизмати учун Ғафур Усмонов қисм командиридан бир неча марта ташаккурнома олди. Унинг хизмат карточкасига 20 га яқин рағбатлантириш ёзилган. Ёрлиқлар, қимматли совғалар билан мукофотланган. Кўксини эса «Совет Армияси аълочиси» кўкрак нишони безаб турибди.

Тошкент яқинидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида меҳнат қилаётган ота-оналари Хатми опа ва Рустам акаларга ажойиб фарзанд ўстирганлари учун раҳмат айтамиз.

Лейтенант В. РУБАН.

СОЛДАТНИНГ ОБРЎСИ

Қисмимизда самарқандлик Фозилжон Қиличев деган йигит хизмат қилади. У кичик командирлар тайёрлаш курсини битириб келди. Энди ҳарбий билим сирларини ёш солдатларга сидқидилдан ўргатмоқда.

Яқинда Фозилжонга катта ишонч билдирилди. У взвод командирининг ўринбосари қилиб тайинланди. Куни кеча сиёсий ва жанговар тайёргарликка синов бўлиб ўтди. Синов натижаларига кўра Фозилжоннинг взводи энг аълочи взвод деб эълон қилинди.

Совет Армияси аълочиси Ф. Қиличевнинг хизмат карточкасига командирларнинг ўндан ортиқ ташаккурномалари ёзилган. Унинг взводида хизмат қилаётган ефрейторлар Оллоберди Ҳақназаров, Асадулло Гуланиевларга яқинда «Совет Армияси аълочиси» ва иккинчи класс мутахассислари деган шарафли ном берилди. Бунда солдатлар ўртасида катта обрў орттирган старший сержант Ф. Қиличевнинг ҳиссаси катта.

С. ЙЎЛДОШЕВ.

ЖАСОРАТ

— ТРЕВОГА!

Рота бир зумда оёққа турди. Ташқарида эса бўрон увиллайди. Тўрт кундан буён у тиним билмайди.

Рота командири етиб келганда йигитлар буйруқни кутиб саф тортиб туришарди. Бўлинмада кутилмаганда тревога кўтарилиб, солдатларнинг тайёргарлиги текшириб турилишига кўникиб қолишган бўлса ҳам, бу гал бирон хунук воқеа рўй бергандек эди.

— Солдат ўртоқлар! — рота командири ташвишли кўринарди. — 6-постдаги ўртоқларингиз оғир аҳволда қолишган. Алоқа узилган. Икки кундан буён озиқ-овқатсиз қолишди. Бўроннинг тинишини кутиб бўлмайди. Ҳозироқ йўлга чиқиш керак. Мажбур қилмаймиз. Кўнгиллилар боради. Хўш солдатлар, ким боради?

— Мен! Оддий солдат Ўрмонов!

Ҳамма бир қадам олға ташлаб сафнинг ўртасидан чиққан йигитга қаради.

— Бир кишини юбора олмаймиз. Бундай шароитда камида 8—10 киши баҳамжиҳат бўлиб ҳаракат қилиши керак. Юрагида ўти бор йигитлар олға чиқсин.

Биринчи бўлиб Шерматжон Ўрмонов яна олға бир қадам ташлади. Ташқарида қор бўрони кутиряпти. Кўз очишга илож йўқ. Кундузи икки қадам наридаги нарса кўринмайди. Ҳозир эса тун, совуқ 35 даражага етади. Ана шундай шароитда 6-постни қидириб топиш ва дўстларига ёрдам бериш керак.

Шерматжондан сўнг бирин-кетин йигирмага яқин йигит саф олдига чиқди. Ярим соатдан сўнг Шерматжон Ўрмонов бошлиқ ўн йигит керакли озиқ-овқатларни олиб бўрон қўйнига кириб кетди.

Шерматжон Ўрмонов ўша жасорати учун она юртига бориб келишга қисқа муддатли отпуска билан тақдирланди. Шерматжон Чирчиқ шаҳри ёнидаги Химик посёлкасидан хизматга чақирилган. Армия чинакам ҳаёт мактаби чиниқиш мактаби, дўстлик мактаби экан. Шўх ва инжиқ Шерматжон ҳарбий интизомга кўниколмай қийналиб юрган дамлар ўтиб кетди. Энди у жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочиси.

Ҳарбий интизомга қатъий амал қилганлиги ҳамда жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочиси деган номни бир йилдан ошиқ вақт сақлаб келаётганлиги, ҳарбий бурчини бажаришда алоҳида намуна кўрсатганлиги учун Ўрмоновга иккинчи марта қисқа муддатли отпуска берилди. Жанговар техникани пухта ўзлаштирган, уни ҳамиша жанговар ҳолда сақлагани учун қимматбаҳо совға билан мукофотланди. Ҳозир Шерматжон Ўрмоновнинг кўксини бир неча кўкрак нишонлари безаб турибди.

М. ИНОҒОМОВ.

* * *

Бепоён Ватанимизнинг турли бурчакларидан Совет Армияси сафида хизмат қилаётган ўзбекистонлик йигитлардан бундай хат-хабарлар кўплаб келмоқда. Старший сержант Н. Зиёвутдинов, ҳарбий қисмда Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик юбилейига бағишлаб тантанали кеча ўтказилганлиги тўғрисида хабар қилса, оддий солдатлар М. Абдураимов, О. Шомуродов, А. Мансуров, Д. Жалилов, Ф. Абдуолимов, А. Каримов, М. Раҳмонов, Х. Эшбоев қуролдош дўстларининг ҳарбий хизматдаги муваффақиятлари тўғрисида редакцияга хабар йўллаганлар. Солдатлардан А. Ғафуров, Х. Искандаров, Ю. Нургелдиев, Э. Одилов, Б. Отажонов, М. Тўхтаев, Ш. Холов, О. Ҳайдаров, Б. Махатов, Э. Юсупов, М. Мардиев, Э. Қодиров, У. Ҳамроев, А. Мадумаров, М. Мирзабоев ва бошқа жуда кўп жангчилар Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг олтин юбилейи ҳамда республикамизнинг «оқ олтин» етиштиришда 5 миллион тонналик маррани эгаллаганлиги муносабати билан табрикнома йўллаганлар.

БУГУНГИ НУКУС. А. Тўраев фотоси.

КЎНГИЛ

ҒАЙРАТИЙ,
Ўзбекистон ССР халқ шоири

Кўнгил бу, шунчалар нозик,
бебаҳо,
Авайла, беҳуда зарбадан сақла.
Зинҳор йўлиқмасин ранж ила бало,
Ойнадан беғубор бўлсин, ардоқла.
Кўнгилни англагин мусаффо шиша,
Дарз кетса тузалмас, йўқдек
давоси,

Суякмас бу кўнгил, қилгин андиша,
Тузатмас на табиб, на мўмиёси.
Чилпарчин бўларкан олтин пиёла
Йўқолмас вазни ҳам ҳатто
қиммати.
Синдирсанг қийнайди оғир ҳасрати.
Кўнгилни олтиндан юксак баҳола,

ҲАЙКАЛ

(Нурхон хотираси).

Гулдай яшнаб тўлган чоғимда,
Дўстлар юмдим кўзимни бевақт,
Хазон бўлди гул қучоғимда,
Юрагимда қолди муҳаббат.

Хурофотчи қотиллар пинҳон
Йўқ этишга топдилар чора.
Ҳанжар урди сийнамга қуръон,
Дин номидан қилдилар пора.

Масжид гардин хўп ялаганлар,
Кокилларим ювдилар қонга.
Ёлғизим деб эркаланганлар
Сиғдирмасдан мени жаҳонга.

Изларимни боғу—чамандан,
Ювиб ташлаб ва ўчирдилар.
Маҳрум бўлган она — Ватандан,
Айирдилар оҳ, кўчирдилар.

Ардоқлаган ўн саккиз баҳор,
Йиғлаб қолди сочини юлиб,
Юзин тирнаб ой ҳам беқарор,
Боқти ўксиб, қайғуга тўлиб.

Сафингиздан кетдим бемаҳал,
Айтилмаган қўшиғим қолди.
Тугамасдан бошланган ғазал,
Ёвуз қўллар юлқиди, олди.

Юрагимнинг торига пайванд,
Фарёд чекиб қолди рубобим.
Қолди найдек йиғлабон баланд,
Қонли сатр шеърим, китобим.

Ҳаётда кўп эди насибам,
Тўплолмадим ёрга гулдаста,
Қонли пичоқ парчалаб сийнам,
Умр кўрдим гўё бир лаҳза.

Мен, оловли йиллар шуъласи,
Қарши чиқдим қора зулматга,
Озодликнинг оташин саси
Исён қилдим динга, чимматга.

Кутар эди мени мамлакат,
Ўзим урдим ўтга курашга,
Кутар эдим келажак ва бахт,
Қўлим чўздим нурга, қуёшга.

Янгратардим саҳнада қўшиқ,
Жаҳон менга соларди қулоқ.
Чунки эдим ҳаётга ошиқ,
Порлоқ йўлга очгандим қучоқ.

Чўриликка маҳкум бўлганлар,
Мунис бўлди меҳрибон, ҳамдард.
Қалби оташ нурга тўлганлар,
Ҳайкалимга юқтирмайин гард.

Кўтардилар мени юксакка,
Чаман ичра турар ҳайкалим.
Бурканибман мангу чаманга,
Ўн саккизга тўлган маҳалим.

Ўтар экан асрлар, йиллар,
Озодликнинг тирик рамзиман,
Мени эслаб яшайди эллар,
Сўнмас қўшиқ, оташ назмиман.

ЛУҚМА

АНТИҚА НОМЛАР

Янги замонавий жойларга ўзига монанд, кўпчиликка маъқул номлар қўйиляпти. Масалан, Китоб районидаги Тахтақарача довонининг хушманзара жойида қурилган янги ресторан ва чойхонага «Мингчинор» деб ном қўйилган. Унинг атрофига мингга яқин чинор ниҳоллари ўтқазилди. Янги совхозларнинг бирига колхоз ишлаб чиқаришининг ташкилотчиларидан ҳисобланган Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Чўли Бегимқулов номи берилган. Республикамиздаги энг кенжа шаҳарлардан бири эса «Зарафшон», деб аталди.

Аммо, ҳаммавақт ҳам жойларга ва нарсаларга тўғри ном бериляпти, деб бўлмайди. Масалан, Бухоро область, Свердлов районидаги Алишер Навоий номли колхозда республика Чорвачилик илмий-тадқиқот институти олимлари билан ҳамкорликда яратилган қоракўл қўйларнинг янги зотларига... «Навоий» деб ном қўйилгани кишини ҳайратга солади. Шу институтнинг озуқа ишлаб чиқариш бўлими ходимлари томонидан яратилган янги жўхори нави эса «Ўзбекистон судьяси» деб номланибди.

Ҳаёлга келган ҳар қандай номни ўйлаб-нетиб ўтирмай уқувсизлик билан жой-нарсага кўчираверишни таажжубланарли эмасмикин.

М. АБДУЛЛАЕВ,
«Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги» журналининг ходими.

ЖАМОАТЧИЛИК БИЛАН ҲАМНАФАС

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев ВЛКСМ XVII съездида сўзлаган нутқида «Биз амал қилаётган ахлоқ—коммунизм идеалларига садоқат ва юксак гражданлик, социалистик Ватанимизга муҳаббат ва барча мамлакатлар меҳнаткашлари билан қардошларча бирдамлик, коллективизм ва ижтимоий бурчни бузишга нисбатан муросасизликнинг мужассамлашганидир», — деб таъкидлаган эди.

Миллион-миллион совет кишилари ана шу принциплар асосида яшамоқдалар ва меҳнат қилмоқдалар.

Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги социалистик мулкни ўғирлашга қарши кураш органларининг ходимлари кенг жамоатчилик оммасига таяниб, кўп сонли ёрдамчилари —кўнгилли халқ дружиналари аъзолари билан ҳамнафас бўлиб ишлаб, халқ бойлигини ҳимоя қилмоқдалар.

Биринчи навбатда ўз шахсий мулки учун эмас, жамоат бойлиги учун қайғурадиган, юксак гражданлик туйғуларига эга бўлган кишилар социалистик мулкни ўғирлаш ва талон-торож қилиш, чайқовчилик ва алдамчилик фактларига қарши актив кураш олиб бормоқдалар.

Шу йил март ва июнь ойларида республиканинг бир қатор министрликлари ва идораларига қарашли хўжаликларда бензин ва бошқа ёнилғи, мойлаш материаллари қандай сақланаётганлиги текшириб чиқилди. Бу рейд юксак гражданлик ва принципиаллик билан ўтказилди. Шуни айтиш кифояки, рейднинг биринчи босқичида 300 та дружиначи ва жамоатчилик вакиллари қатнашган бўлса, иккинчи босқичида иштирок этган кўнгилли ёрдамчилар сони тўрт баробар кўп бўлди.

Ўтказилган рейд меҳнаткашлар ўз хатларида ёнилғини сақлаш ва сарфлашда чалкашликлар борлиги тўғрисида тўғри хабар берганликларини кўрсатди. Бир қанча корхоналарнинг ходимлари контроль йўқлигидан фойдаланиб, бензин ва бошқа материалларни сотиш билан шуғулланганлар, ортиқча тўпланиб қолган ёнилғини қонунга хилоф йўл билан реализация қилиб келганлар.

Маълумки, катта ўғирлик одатда майда нарсадан, — харидорларнинг тийинини уриб қолишдан, фабрикадан бир пачка сигарет ёки бир ўрам калава олиб чиқишдан бошланади. Баъзилар бир калава ип олган билан давлатимиз қашшоқлашиб қолмайди, деб ўйлайдилар. Ҳолбуки майда ўғирлик жуда катта зарарга айланади. Шунинг учун ҳам жиноятнинг олдини олишни, ўғирликка олиб келадиган шароитларни аниқлаш ва уларни бартараф этишни органларимиз ходимлари асосий вазифа деб биладилар.

Масалан, бир вақт Тошкент гўшт комбинатида аҳволнинг яхши эмаслиги тўғрисида меҳнаткашлардан кўплаб сигнал туша бошлади. Бу корхонада раҳбарларнинг панжа орасидан қараши ва етарли контроль йўқлигидан фойдаланган шахслар гўшт маҳсулотларини чаканалаб ўғирлаб чиқишни оммавий тус олдириб юборганлар. Орган ходимлари дружиначилар билан ҳамкорликда 1973 йилнинг ўзидагина гўшт маҳсулотларини чаканалаб ўғирлаш бўйича жуда кўп фактларни очиб ташладилар. Натижада саксонга яқин киши жиноий жавобгарликка тортилди. Комбинат дирекциясига ва жамоат ташкилотларига бундай ўғирликларнинг сабаби ва шарт-шароитлари кўрсатилиб ахборот берилди.

Бироқ Н. Муталов бошлиқ комбинат раҳбарлари бундан тегишли хулоса чиқариб олмадилар, аҳвол ўзгармади. Навбатдаги рейд вақтида яна 19 ўғирлик фош этилди. Гўшт маҳсулотларини талон-торож қилишга кескин хотима бериш вақти келди. Худди ана шунда ички ишлар ходимларига ўнлаб кўнгилли дружиначилар ёрдамга келдилар.

Операция эрта тонгда, тунги смена ишни тугаллаётган ва комбинат омборидан маҳсулот жўнатиш бошланган пайтда бошланди. Иккита оператив группа комбинатни Тошкент билан боғлайдиган икки йўлни тўсди. Комбинатдан машина чиқиши билан ҳар бирига янги пассажир — рейд қатнашчиси қўшиларди. У юкни белгиланган жойгача олиб келишда бирга қатнашар, маҳсулот миқдорини накладнойда кўрсатилганига таққосларди.

Худди шу вақтнинг ўзида 6 та группа комбинатнинг ўзида иш олиб борди. Натижада ўнлаб кишилар гўшт маҳсулотларини ўғирлаганликлари фош этилди. Рейд натижаларига мувофиқ ўғирликларни бартараф этиш учун ҳеч қандай чора кўрмаган директор Н. Муталов жиноий жавобгарликка тортилди.

Жамоатчилик билан мустаҳкам алоқа, меҳнаткашлар ташаббусининг ички ишлар органлари ходимларининг юксак профессионал маҳорати билан қўшилиб кетиши ажойиб самаралар бермоқда. Худди шу туфайли чорвачиликда ўғирликнинг олдини олиш юзасидан ўтказилган профилактик тадбирлар комплекси муваффақиятли чиқди. Республиканинг бир қанча хўжаликларида ўтказилган рейдлар ва текширишлар натижасида олти минг бошдан ошиқ қўзи, бузоқ, чўчқа, қўй ва моллар ҳисобга олинмай, яшириб қолинганлиги аниқланди. Шунингдек, давлатга 2257 дона қоракўл тери, 80 тонна турли ем, ярим миллион сўмликдан ортиқ — 42 тонна беда уруғи қайтарилди.

Социалистик мулкни ўғирлашга қарши кураш органларининг ходимлари ўз ихтиёрларидаги барча воситалардан тўла фойдаланганлари тақдирда, кенг жамоатчилик ва бошқа ташкилотлар билан мустаҳкам ҳамкорликда иш олиб борсаларгина профилактик вазифаларни муваффақиятли ҳал қила олишларини, халқ мулкини сақлаш учун курашни кучайтира олишларини яхши тушунадилар.

Ю. ЙЎЛДОШЕВ,
Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлигининг социалистик мулкни ўғирлашга қарши кураш бош қармасининг бошлиғи, ички хизмат полковниги.

ХОККЕЙ

БИРИНЧИ БЎЛИШ ОСОНМАС

✦ **ЧЕХОСЛОВАК ЖУРНАЛИСТИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ.**
✦ **ОТАХОН ХОККЕЙ ИХЛОСМАНДИ.**
✦ **ИНТИЗОМ ЯХШИ БЎЛСА.**
✦ **ШОГИРДЛАРИДАН МАМНУН УСТОЗ.**

— Ўзбекистон бўйлаб саёҳат чоғи кўҳна Самарқанд, Бухорода стадион ва спорт майдончаларини кўрдим. Булар шаҳарга навқиронлик бахш этиб турибди... Яқин вақтларгача хоккей ўйинини «зангори экран»да кўриш билан қаноатланган тошкентликларни муз устида шайба суриш завқига берилиб кетишганидан айниқса хайратландим. Муз устида ўйин энг жанубий хоккей шаҳри ҳаётига сингиб кетгани таҳсинга лойиқ. Хоккей «жанг»ларигина эмас, балки фигурали учиш усталари, муз устида балет ўйновчилар ҳавас қилгулик спорт саройи билан тошкентликлар фахрлансалар арзийди.

Бир группа туристлар қатори Ўрта Осиё ва Қозоғистон шаҳар-қишлоқларини кезган чехословакиялик журналист Ярмила Швагровская Ўзбекистон спорти ҳақидаги таассуротларини шундай баён қилибди. Мақола республикамиз олтин юбилейига бағишланиб, «Чехословенский спорт» газетасида босилган.

Ҳа, Ўрта Осиёда хоккей мавжуд. Бугун қор ёғиб эртасига қуёш мўралайдиган ўлкада муз устида шайба суришяпти. «Бинокор» номини олган қалдирғоч коллектив бу йил ўзининг тўртинчи мавсумини муваффақиятли қаршилаяпти. Ҳозир ташаббус бинокорчиларда. Улар ўн икки команда ўртасида карвонбошлик қилмоқдалар. Календарь ўйинларининг тўртдан бир қисми тугаб, иккинчи чоракка қадам қўйилди. Ўн тўрт учрашувнинг саккизтасини ўз майдонида ўтказган хоккейчилар етти ғалаба, бир дурангга эришдилар. Сафар ўйинларида: уч ютуқ, дуранг ва қўш мағлубият ҳисоблари қайд қилинган. Умуман киритилган ва қўйиб юборилган шайбалар нисбати 75:43 бўлиб, 22 очко жамғарилди.

Яқинда бинокорчилар қўлга киритган яна бир ғалаба шоҳиди бўлдик. Бу сафар майдон эгалари новосибирсклик армиячиларни қабул қилишди. Марказий «Юбилей» спорт саройининг залида бўш ўринлар кўзга ташланмайди. Учрашув бошланишини сабрсизлик билан кутаётган мухлислар орасида ҳассасига таянгани ҳолда муз майдонидан кўз узмай ўтирган отахон диққатимизни тортди. Замон тақозосини қаранг. Бир вақтлар полвонлар кураши, улоқ чопишлар, қолаверса дорбозлигу чавандозликдан завқланган бу киши бугун шайба суриш ўйини ихлосманди. Отахоннинг суҳбатини олдик.

Ҳаким ота **КАРИМОВ** умри деҳқончиликда кечган. Саксон баҳорни кўрганига қарамай, ҳали тетик ва бардам. Кексалик гаштини суряпти:

— Футболи қолиб, хоккейсига қизиқиб қолдим, ўғлим, — дейди отахон. —Тўп тепишам кўп қизиқарли ўйин. Лекин хоккейчалик бўлмас экан. Бу ерда шундай тез ҳаракат қилишадики, йигитларни гўё олов дейсан. Мен сизга айтсам Тошкентда хоккей ўйнатиб кўп хайрли иш қилишди. Қаранг, улар учун ажойиб кошона қуриб беришган. Кўпдан бери ўйлаб юраман. Тенгқурларим қиши бир тутамгина ўлкамизда хоккей ўйнаш қандоқ бўларкин, дейишади. Менимча хоккейдан команда қилинишининг ўзи ибратли. Вақти келиб Тошкентда биринчи пайдо бўлган хоккейчилар тажрибаси қардош қирғиз, туркман ва тожикларга ҳам қўл келса ажаб эмас. Ҳамма вақт биринчи бўлиб иш бошлаш осон бўлмайди. Лекин назаримда бинокорчи йигитлар қийинчиликларни йил сайин енгиб боришяпти. Буни мен ҳар сафар томошага келганимда кўраман.

Учрашув ҳам бошланди. Шу куни бинокорчилар новосибирскликлар билан такрорий ўйин ўтказишди. Уларнинг бир кун аввалги учрашувлари 3:3 билан тугаган эди. Бинокорчилар ўйин бошиданоқ меҳмонларни таҳликага солиб қўйишди. Дастлабки саккиз минутда дарвоза уч марта аниқ нишонга олинди. Ўйиннинг биринчи қисми бинокорчилар фойдасига ҳал бўлди. Қолган қўш 20 минутли ўйин вақтида меҳмонлар иккитадан шайба киритишган бўлса, майдон эгалари беш марта дарвозани ишғол этиб, қизил чироқ ёқишди. Шундай қилиб ўйин 8:4 ҳисобида тошкентликлар фойдасига ҳал бўлди. Учрашувдан кейин бинокорчилар устозининг фикрини олдик.

Виктор Иванович **СТОЛЯРОВ** — РСФСРда хизмат кўрсатган тренер:

— Йигитларимиз умуман ёмон ўйнашмаяпти. Мавсум бошида таклиф қилинган янги ўйинчилар ҳам ўзаро бир-бирлари билан қовушиб кетишди. Энг муҳими интизомни яхшилаб олдик. Ҳозир бизда учта беш кишилик звено бор. Назаримда биринчи звено аъзолари ибрат кўрсатишяпти. Айниқса В. Горбунов дарвозани нишонга олиш устаси чиқиб қолди. Унинг ҳисобидаги шайбалар 11 тадан ошиб кетди. Қолган икки звено ўйинларини ҳам кузатяпмиз. Шунинг учун ҳам кейинги пайтларда звенолараро кучли хоккейчиларни ўрнини алмаштириш билан йигитлар ҳаракатида ўзгариш ясамоқчимиз.

Ҳарқалай бинокорчиларнинг бугунги тутган мавқеидан, ўйинидан мухлислар ҳам, хоккей мутахассислари ҳам мамнун. Командa юқори ўринни эгаллаганда кўпинча камчиликлар йўқдек кўринади. Хатолар ҳам йўл-йўлакай тузалиб кетадигандай туюлади. Шунга қарамай «Бинокор» ўз ўрнини мавсум охиригача бой бермаслиги учун ҳужумкорликка берилган ҳолда маҳоратни ошириб бориши лозим. Жумладан, майдондаги вазиятни илғай билиш ва ҳамроҳларни тўғри тушиниб ҳаракат қилиш замонавий хоккейнинг муҳим талабларидан. Ана шундай уюшқоқ, ҳамкор коллективнинг тутган ўрни мустаҳкамланиб бориши табиий. Шунингдек, ўйин пайтида баъзи хоккейчиларни кайфиятга қараб шайба суришаётганини кўрдик. Аксинча, ҳамма бир киши учун, бир киши ҳамма учун принципига қатъий амал қилган ҳолда ўйинга «созланиш»нинг аҳамияти катта. Албатта, булар баъзи истаклар, холос. Умуман команданинг ютуқларини табриклаш керак. Энди ўйинлар жадвалига бир назар ташланг:

	У	Ю	Д	М	Ш	О
«Бинокор»	14	10	2	2	75-43	22
«Строитель»	12	9	1	2	60-34	19
СКА (Н)	16	7	4	5	68-49	18
«Спутник»	12	6	3	3	48-27	15
«Шахтёр»	14	7	1	6	62-54	15
«Рубин»	14	6	2	6	50-47	14
«Титан»	14	5	2	7	43-58	12
СКА (Х)	14	4	3	7	42-54	11
«Южний Урал»	12	5	1	6	37-52	11
«Старт»	12	4	2	6	30-47	10
«Мотор»	14	3	2	9	34-49	8
«Строитель» (Т)	12	2	1	9	32-67	5

Эслатма: Сўнгги тур ўйинлари ҳисобга олинмади. «Бинокор» навбатдаги учрашувларни сафарда Тюменнинг «Рубин» командаси билан ўтказади.

Ҳ. НОСИРОВ.

Серҳуёш диёримизда тўй ва сайллар қадимдан чавандозлик баҳсларисиз ўтмайди. Ўзбек халқ миллий ўйинларидан улоқ эса суворийлар кўригининг гултожи. Эр етиб, от минган йигит борки, ана шу мардонавор мусобақада куч синашсам, эл оғзига тушган донгдор чавандозлар билан тортишиб кўрсам дейди. Катта даврада улоқ фалончида кетди деган гап абжирлик, кучлилик, отни биргина имо билан бошқара олиш санъати учун берилган энг юксак баҳодир. Суратларда: улоқчилар кураши авжида; чавандоз илдамлик қилди.

ҲЕЧ КИМ, ҲЕЧ ҚАЧОН УНУТИЛМАЙДИ

ОТА ТАҚДИРИ

Украинанинг Ужгород шаҳрида Шуҳрат тепалиги бор. Шаҳарни озод қилган жангчилар хотирасига ўрнатилган бу ёдгорлик қабр тошларининг бирига «Қизил аскар Хўжамқулов М.», — деб ёзиб қўйилибди. Бу жангчи қайси юртдан экан? Унинг исми нима?

Украиналик қизил изтопарлар Ўрта Осиё республикалари шаҳарларига 180дан ортиқ хат ёзишди. Изланиш, қидирув бошланди. Ниҳоят, Сурхондарё областининг Жарқўрғон районидан қуйидаги мазмунда мактуб олинди: «...Азиз дўстлар! Хат учун сизларга катта раҳмат. Мактубингизни ўқиб, биз отамизнинг тақдирини билиб олдик. Салом билан, Мамарасул Хўжамқуловнинг ўғли Маҳмуд Хўжамқулов».

Баҳодир жангчининг ўғли Жарқўрғондаги Норали Боймуродов номли колхозда бригада бошлиғи бўлиб ишлар экан. Орадан кўп ўтмай, ужгородлик қизил изтопарлар Маҳмуд Хўжамқуловни самимий кутиб олдилар. Маҳмуд Хўжамқулов уларга отасининг қабри ёнида хотираларини гапириб берди.

Ф. ДУДА,
Украина ССР Ужгород шаҳар пионерлар саройи қизил изтопарлар отрядининг раҳбари.

Тошкент хайвонот боғи ҳамиша гавжум. Бу ерга беш китъадан турли-туман жониворлар келтирилган. Суратларда: Арктика музликлари султони—оқ айиқ, бақироқ чағалай; Бенгалия чангалзорлари бекаси — Борка лақабли йўлбарс.

В. Таран фотолари.

КОЛХОЗ СПОРТЧИЛАРИ

Андижон областидаги Охунбобоев номли колхознинг 1600 спортчиси ҳозир кросс, отиш, енгил атлетика бўйича ГТО нормативларини топширмоқда. Шу кунларда хўжаликнинг спорт базалари — стадион, мактаб кенг спорт зали, тир, парк-ҳиёбонлари айниқса гавжум. Колхоз раиси Ш. Сайфутдинов бошлиқ ГТО комплекси комиссияси шу кузда 110 киши ГТО нормативларини топширганлигини қайд қилди. 1972 йилдан буён эса 310 колхозчи ГТО значоклари олди. Колхоз физкультура коллективида 12 секция бор. Машғулотларни 36 жамоатчи инструктор олиб бормоқда. (ЎзТАГ).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — **Москва.** 18.35 — **Тошкент.** 18.45 — Қўғирчоқ театр. 19.15 — **Ахборот.** 19.30 — Шеърият мухлисларига. 19.40 — **Ахборот.** 20.00 — **Москва.** 22.00 — **Вақт.** 22.30 — **Тошкент.** Қишлоқ хўжалиги билимлари телевизион халқ университети. 23.00 — Фильм-концерт. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 18.35 — **Москва.** 19.05 — Янгиликлар. 19.15 — Қувноқ ноталар. 19.30 — Инсон ва қонун. 20.00 — Тошкент. 20.30 — **Қордан қоргача** (бадиий фильм). 22.00 — «Здоровье». 22.30 — Москва. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — **Тошкент.** 19.40 — Фильм-концерт. 20.10 — Тошкент янгиликлари. 20.25 — **Эрта тонгда** (бадиий фильм).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 10, 11, 12/XII да **Қароқчилар.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 10/XII да **Нурхон,** 11/XII да **Қонли тўй,** 12/XII да **Фарғона тонг отгунча,** 13/XII да **Севишганлар хиёбони.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА
10 ДЕКАБРЬ КЕЧ СОАТ 7 ЯРИМДА
Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон халқ ёзувчиси
КОМИЛ ЯШИН асари
Ўзбекистон ССР халқ артисти **Т. ЖАЛИЛОВ** ва **Г. СОБИТОВ** музикаси
ҚАЙТАДАН ИШЛАНГАН
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
НУРХОН
2 парда 6 кўринишли музикали драма.
ПОСТАНОВКАЧИ РЕЖИССЕР — СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофоти ва Ҳамза номли Ўзбекистон Давлат мукофоти лауреати РАЗЗОҚ ҲАМРОЕВ.
СПЕКТАКЛДАН ТУШГАН МАБЛАҒ ТИНЧЛИК ФОНДИГА БЕРИЛАДИ.

ТОМОШАБИНЛАР ДИҚҚАТИГА!
МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИ ОЛДИГА
ҲАР КУНИ
спектакл тугайдиган вақтга шаҳарнинг ҳамма томонларига қатнайдиган маршрут автобуслари ва такси машиналари
БЕРИЛАДИ

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»нинг 4-АВТОТРАНСПОРТ КОРХОНАСИ 3-КЛАСС ШОФЁРЛАРИНИ ТАЙЁРЛАЙДИГАН КУРСЛАРГА
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
Уқувчиларга ҳар ойда — 45 сўм стипендия берилади.
ҲУЖЖАТЛАР — 20 декабргача қабул қилинади.
Мурожаат учун адрес: 700147, Тошкент шаҳри, Тўёна кўчаси, 205-уй (7, 15, 68, 125-автобуслар, 6-трамвайнинг «Қўйлиқ бозори» бекати).

В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг математика факультети коллективи декан ўринбосари, доцент Ҳ. Т. Мансуровга онаси

Хайри
ТУЛАГАНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР маҳаллий саноат министрлиги министр ўринбосари Я. И. Исмоилхўжаевга рафиқаси

Манзура Урмоновна
УМАРОВАнинг

фожиали ҳалок бўлганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Алишер Навоий номидаги Давлат адабиёт музейи коллективи музейнинг илмий ходими, филология фанлари кандидати М. Раҳматуллаевага онаси

Жамила
МИРҒИЁСОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрофикация министрлиги ва «Узэнергосбыт» коллективлари министр ўринбосари Х. К. Қодировга акаси

Наби Қодирович
ҚОДИРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ✱ ТЕЛЕФОНЛАР

коммутатор — 330249 дан 330258 гача.
Эълонлар — 338142,

Р. 03970.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583.

А. — 287.